

STUDIEGIDS
2012 - 2013

Theologisch Instituut Sint-Bonifatius

BISDOM HAARLEM-AMSTERDAM

STUDIEGIDS 2012 - 2013

**Theologisch Instituut
SINT-BONIFATIUS**

**Hoger Instituut voor
Godsdienstwetenschappen**

Autoriteiten en bestuursorganen van het Sint-Bonifatiusinstituut:

Vanwege de Pauselijke Lateraanse Universiteit:

Grootkanselier: Zijne Eminentie kard. A. Vallini

Decaan van de Theologische Faculteit: mgr. R. Gerardi

De theologische faculteitsraad

Moderator van het instituut: Z. Exc. Mgr. dr. J.M. Punt,
bisschop van Haarlem-Amsterdam

Directeur van het instiuit: mgr. dr. J.W.M. Hendriks
hulpbisschop van Haarlem-Amsterdam

Rector van de Tiltenberg: drs. G.H.B. Bruggink

Vice-directeur en studieprefect: drs. B.G. Hartmann

De *Instituutsraad* en de *Raad voor Economische Aangelegenheden*
worden voorgezeten door de directeur.

De Tiltenberg

Zilkerduinweg 375

NL-2114 AM Vogelenzang

tel. +31 252 345345

fax +31 252 345350

e-mail: post@tiltenberg.org

INHOUDSOPGAVE

I. THEOLOGISCH INSTITUUT SINT-BONIFATIUS.	5
II. DE THEOLOGISCHE OPLEIDING.	5
1. Doelstelling van de opleiding.	5
2. Indeling en inhoud van de opleiding.	7
2.1. Twee fasen: baccalaureaat en licentiaat.	8
2.2. Twee delen in de baccalaureaatsfase: basiscursus en ver- volgkursus theologie.	8
2.2.1. Eerste deel: de basiscursus theologie.	8
2.2.2. Tweede deel: de vervolgcursus theologie.	8
2.3. Twee varianten: de major en de minor.	9
2.3.1. De volledige variant of major.	9
2.3.2. De verkorte variant of minor.	9
2.4. Curriculum van studievakken.	10
3. Studiepunten en studielast.	11
4. Gedrag tijdens de colleges.	12
4.1. Vragen en opmerkingen.	12
4.2. Draagbare computers.	12
4.3. Opnemen van colleges.	12
5. Toetsing.	12
5.1. Beoordeling.	12
5.2. Tentamen.	13
5.3. Schriftelijke opdracht.	13
5.3.1. Vormgeving van de schriftelijke opdracht.	13
5.3.2. Te vermelden informatie bij schriftelijke opdracht.	14
5.3.3. Formulering van de schriftelijke opdracht.	14
5.3.4. Inlevering en verwerking van de opdracht.	15
5.3.5. Reparatie van een behaalde onvoldoende.	15
5.4. Baccalaureaat in de godsdienstwetenschappen.	16
5.5. Licentiaat in de godsdienstwetenschappen.	16

6. Studieadministratie.	17
7. Digitale studie dossier.	17
8. Bibliotheek.	18
8.1. Openingstijden.	18
8.2. Raadplegen en lenen van boeken.	18
8.3. Uitleenprocedure.	18
8.4. Bibliotheeketiquette.	19
8.5. Nieuwe aanwinsten.	19
8.6. Informatie.	19
9. Geestelijke vorming.	19
9.1. Bezinningsdagen.	20
9.2. Retraite.	20
9.3. Spiritueel.	21
10. Pastorale vorming.	21
10.1. Doelstellingen van de stages.	21
10.2. Functies bij de stages.	22
10.2.1. Stagiair.	22
10.2.2. Stagecoördinator.	22
10.2.2. Stagebegeleider/supervisor.	23
10.2.3. Werkbegeleider.	23
10.3. Rapportage.	23
10.3.1. Logboek.	23
10.3.2. Verbatim of caseverslag.	24
10.3.3. Stageverslag.	24
10.4. Beoordeling van de stages.	25
10.5. Stage-uren.	25
10.6. Onkosten.	25
11. Tijdsinvestering.	25
11.1. Collegedagen.	25
11.2. Studieweken.	26
11.3. Bezinningsdagen.	26
11.4. Zelfstudie.	26
11.5. Zomerretraite.	26

11.6. Stage.....	27
11.7. Liturgisch oefenen.....	27
11.8. Bijeenkomsten samen met eventuele echtgenotes.	27
12. Aanwezigheid en afmelding.	27
12.1. Colleges.	27
12.2. Maaltijden tijdens collegedagen.....	27
12.3. Bezinningsdagen.....	28
12.4. Stages.....	28
13. Kosten.....	28
13.1. Collegegeld.	28
13.2. Studiemateriaal.	30
13.3. Bezinningsdagen.....	30
13.4. Retraite.	30
13.5. Giften.....	31
14. Studentenvertegenwoordigers.	31
15. Vakbeschrijvingen.....	32
16. Stagebeschrijvingen.	61
17. Studieprogramma.	64
18. Programma collegedagen en bezinningsdagen.	81
III. VOLLEDIG STUDIEPROGRAMMA.....	82
IV. VORMINGSACTIVITEITEN EN KERKELIJKE STAPPEN IN DE DIAKENOPLEIDING.....	86
V. ADRESSEN.	87
VI. KALENDER.....	90

I. THEOLOGISCH INSTITUUT SINT-BONIFATIUS

Het Theologisch Instituut Sint-Bonifatius of Sint-Bonifatiusinstituut is een Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen en biedt een theologische opleiding - die onder meer voorbereidt op het ontvangen van de wijding tot diaken of de zending tot catechist - en andere cursussen ten dienste van (voortgezette) vorming. Op 12 november 2008 werd het Sint-Bonifatiusinstituut door de Congregatie voor de Katholieke Opvoeding erkend en ging een band aan met de Pauselijke Universiteit van Lateranen te Rome. Op grond hiervan hebben studenten die een bepaald programma hebben gevolgd de mogelijkheid de graad van het baccalaureaat of licentiaat in de godsdienstwetenschappen te halen. Het Sint-Bonifatiusinstituut valt onder de verantwoordelijkheid van de Bisschop van Haarlem-Amsterdam en is gevestigd op De Tiltenberg, Centrum voor kerkelijke opleidingen, in het bisdom Haarlem-Amsterdam.

II. DE THEOLOGISCHE OPLEIDING

1. Doelstelling van de opleiding

De theologische opleiding is een institutionele activiteit van het Bisdom Haarlem-Amsterdam. De opleiding is hoofdzakelijk bedoeld voor de theologische vorming van leken en religieuzen en krijgt gestalte overeenkomstig de doelstellingen, normen en criteria van de Congregatie voor de Katholieke Opvoeding, teneinde op doeltreffende wijze antwoord te geven op de pastorale noden van het volk van God. Daartoe gelden de volgende doelstellingen:

- a) De opleiding ter aanvaarding van kerkelijke ambten, tot aan het permanent diaconaat. In principe zijn deze ambten onbezoldigd;
- b) De vorming van mannelijke (niet priesters) en vrouwelijke religieuzen;
- c) De vorming van catechisten, werkzaam in de catechese en de pastorale activiteit van de Kerk;
- d) De vorming van leken die worden ingeschakeld in de apostolische activiteiten van de Kerk.

Genoemde doelstellingen worden bereikt middels onderricht en

wetenschappelijk onderzoek, die plaatsvinden binnen de legitieme vrijheid en de vaste instemming met het Woord van God, zoals dit ononderbroken onderwezen wordt door het Leergezag van de Kerk, in het bijzonder van de Paus; middels initiatieven tot onderzoek, studiebijeenkomsten en publicaties.

Het criterium van de pastorale gerichtheid is richtinggevend voor de inhoud en de onderwijsmethode van de afzonderlijke vakken, maar verwerkelijkt zich vooral in de vakken van de volgende richtingen:

- a) **Pedagogisch-didactisch**, voor de opleiding tot het geven van catechese en godsdienstles.
- b) **Catechetisch-pastoraal**, voor de opleiding tot catechist, d.w.z. animator van catechetische en pastorale activiteiten in de locale Kerk;
- c) **Ministerieel**, voor de opleiding van permanente diakens, van kandidaten voor welbepaalde of feitelijk erkende ambten of functies, van kandidaten die geschikt zijn om bepaalde taken te vervullen binnen de kerkelijke gemeenschap, van degenen die van plan zijn zich te wijden aan de leiding van bewegingen met een katholieke inspiratie en aan werkzaamheden op het gebied van het lekenapostolaat.

De opleiding activeert, door middel van een speciaal programma, cursussen en werkcolleges voor de nascholing en permanente vorming van permanente diakens, catechisten en pastoraal werkenden.

De opleiding stelt zich ten dienste van het Bisdom Haarlem-Amsterdam en van andere bisdommen en kerkelijke instituties die daarvan wensen gebruik te maken. De institutionele band met de pastorale structuren van het Bisdom Haarlem-Amsterdam bevordert de integratie in de catechetische en pastorale praktijk.

2. Indeling en inhoud van de opleiding

De opleiding theologie aan het Sint-Bonifatiusinstituut is in twee fasen ingedeeld. De eerste fase - die van het baccalaureaat - is onderverdeeld in een eerste en een tweede deel. Beide delen kunnen in een volledige variant en een verkorte variant worden gevolgd. Alleen de major kan worden afgesloten met de graad van het baccalaureaat.

In een schema gevat:

		volledige variant <i>major</i>	verkorte variant <i>minor</i>
BACCALAUREAATSFASE	1 ^e deel <i>basicursus</i>	2 jaar (60 EC)	2 jaar (34 EC)
	2 ^e deel <i>vervolgcur- sus theologie</i>	4 jaar (122 EC)	3 jaar (51 EC)
LICENTIAATSFASE	4 jaar (120 EC)		

2.1. Twee fasen: baccalaureaat en licentiaat

Op grond van de institutionele band met de Pauselijke Universiteit van Lateranen biedt het Sint-Bonifatiusinstituut een theologische opleiding aan in twee fasen: de baccalaureaatsfase en de licentiaatsfase. Bij het succesvol afronden van het volledige studieprogramma dat hoort bij de betreffende fase, verleent de Pauselijke Universiteit van Lateranen de graad van het baccalaureaat resp. het licentiaat in de godsdienstwetenschappen.

2.2. Twee delen in de baccalaureaatsfase: basis cursus en vervolgcursus theologie

Het studieprogramma van de baccalaureaatsfase kent twee delen:

2.2.1. Eerste deel: de basis cursus theologie

In de eerste twee jaar van baccalaureaatsfase worden vakken geboden die een inleiding geven in de theologie. Het studieprogramma is samengesteld als een min of meer afgerond geheel dat als een afzonderlijke cursus, de *basis cursus theologie*, kan worden gevolgd. Bij afronding van dit eerste deel van de opleiding ontvangt men een getuigschrift.

Na de *basis cursus theologie* met succes te hebben afgesloten, kan men de opleiding, aansluitend of in een ander jaar, voortzetten met de *vervolgcursus theologie*.

Met het getuigschrift van de *basis cursus theologie* heeft men tot vijf jaar na het behalen ervan toegang tot de *vervolgfase theologie*, zonder dat er aanvullende eisen op studievlak worden gesteld, behoudens het oordeel van de directeur van het Sint-Bonifatiusinstituut.

2.2.2. Tweede deel: de vervolgcursus theologie

Na de eerste twee jaar van de *basis cursus theologie*, die een verkennend en inleidend karakter hebben, volgt de *vervolgcursus theologie*. Dit tweede deel van de baccalaureaatsfase duurt drie of vier jaar, afhankelijk van de variant die wordt gevolgd (zie 2.3. Twee varianten: minor en major). In deze fase wordt de studie van de theologie verder uitgediept. In de loop ervan kiest de student één van de afstudeerrichtingen: pedagogisch-didactisch, catechetisch-pastoraal of ministerieel (laatste richting is nog niet geactiveerd).

2.3. Twee varianten: de major en de minor

Om meer recht te doen aan de individuele mogelijkheden van de deelnemers, wordt de opleiding theologie in de baccalaureaatsfase, wat betreft zowel het eerste als tweede deel, in twee varianten aangeboden:

2.3.1. De volledige variant of major

Het studieprogramma van de baccalaureaatsfase aan het Sint-Bonifatiusinstituut beantwoordt aan de kerkelijke eisen die aan een Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen (*Istituto Superiore di Scienze Religiose*) worden gesteld. Ter onderscheiding van de verkorte variant wordt de volledige opleiding aangeduid met 'major'. De colleges van de major vinden plaats op zaterdagen en 'studieweken' van enkele doordeweekse dagen. Vanwege het deeltijdkarakter van de opleiding strekt deze zich uit over zes jaar.

Studenten die het studieprogramma van de major hebben voltooid en een scriptie hebben geschreven, kunnen worden toegelaten tot het baccalaureaatsexamen, dat voor een door de Pauselijke Universiteit van Lateranen gedelegeerde examencommissie wordt afgelegd. Met het succesvol behalen van dit examen wordt de titel van *baccalaureus* of *bachelor* in de godsdienstwetenschappen verworven.

2.3.2. De verkorte variant of minor

Voor degenen die geen mogelijkheid hebben of die niet de wens hebben het volledige curriculum van de baccalaureaatsfase, de 'major-variant', te volgen, is een verkort programma samengesteld. Deze 'minor-variant' is een afgeleide van de major en bestaat uit een selectie van vakken uit het totale curriculum van de baccalaureaatsfase. De keuze is zo gemaakt, dat ook in de verkorte vorm de essentie en het integrale karakter van de opleiding theologie is behouden. In een aantal gevallen wordt een vak in twee delen gegeven, waarbij het eerste, inleidende deel voor de minor voldoende is en het tweede, verdiepende deel, de voor de major passende volledigheid geeft. De minor-variant duurt vijf jaar.

De 'minor' staat gelijk aan de 'klassieke' diaken- en catechistenopleiding' en geeft voldoende theologische opleiding om in aanmerking te komen voor een wijding tot diaken in het bisdom Haarlem

Amsterdam en het aartsbisdom Utrecht of tot een zending als onbezoldigd catechist in het bisdom Haarlem Amsterdam en tot onbezoldigd parochiemedewerk(st)er in het aartsbisdom Utrecht.

In overleg met de studieprefect is het mogelijk buiten het minor-curriculum afzonderlijke vakken in het major-programma te volgen.

2.4. Curriculum van studievakken

De opleiding biedt een curriculum met fundamentele vakken en afstudeervakken, keuzevakken, werkcolleges en didactische en catechetisch-ministeriële werkvormen.

Fundamentele vakken zijn:

- Methodologie
- H. Schrift (Inleiding; Exegese; Bijbelse theologie)
- Fundamentele Theologie
- Dogmatische Theologie (Triniteitsleer; Christologie en Mariologie; Scheppingsleer, Antropologie en Eschatologie; Ecclesiologie en Oecumene; Sacramententheologie)
- Moraaltheologie (fundamentele en speciële)
- Spiritualiteit
- Liturgie
- Canoniek Recht
- Sociale Leer van de Kerk
- Geschiedenis van de Kerk en Patrologie
- Filosofie. Geschiedenis van de Filosofie en Systematische Filosofie (van het zijn en het weten; van de mens en de moraal; het denken over God)
- Niet-christelijke godsdiensten
- Catechetiek

Onder de vakken die typerend zijn voor de afstudeerrichtingen kunnen gerekend worden: Pastoraaltheologie, Pedagogie, Algemene en speciële Didactiek, werkcolleges van Pastoraaltheologie en Catechetiek, Ecclesiologie van het ambt en andere vakken die nodig zijn en vereist om redenen van pastorale aard.

Onder de keuzevakken kunnen worden gerekend: Inleiding tot de filosofie, Wetenschapsfilosofie, Godsdienstsociologie, Stromingen

van modern denken, Hebreeuwse Taal, Geschiedenis van de locale Kerk, Canoniek Recht II, Liturgie II, Missiologie, Gewijde Kunst, De Katholieke school, enzovoorts.

De werkcolleges sluiten doorgaans aan bij de fundamentele vakken of de typerende vakken van de afstudeerrichtingen.

Een overzicht van het totale curriculum voor de *major* en de *minor* vindt u bij *III. VOLLEDIG STUDIEPROGRAMMA*, pag. 82.

3. Studiepunten en studielast

De student moet in staat zijn een studie op hbo-niveau te volgen. Voor het baccalaureaat wordt een vooropleiding gevraagd die toegang geeft tot het hoger onderwijs.

Het Sint-Bonifatiusinstituut hanteert als studiepuntensysteem het *European Credit Transfer System* (ECTS), zoals dit aan de pauselijke universiteiten geïmplementeerd wordt. Aan ieder vak wordt, afhankelijk van de studielast die ermee is verbonden, één of meer *credits* toegekend. Naast de zelfstudie omvat één *credit* gewoonlijk 7 of 8 college-uren. De totale studielast van een vak van één *credit* is nominaal 25 uur. In deze uren is alle tijd inbegrepen die de student aan het vak besteedt, waaronder de college-uren, de zelfstudie en de tijd voor het maken van een tentamen of werkstuk. Hoeveel de student feitelijk moet besteden aan een vak van één *credit*, hangt af van persoonlijke factoren als affiniteit met de stof, studieroutine en studiecapaciteiten.

Een handzaam criterium voor de zwaarte van een vak biedt het maximaal aantal pagina's dat ter bestudering én toetsing kan worden opgegeven. Voor een vak van één *credit* bedraagt dit in totaal - cursustekst en aanvullende literatuur - ca. 80 pagina's gedrukte tekst.

De exacte verhouding tussen de *European Credits* (EC) en de 'traditionele credits' die tot nu toe aan de Pauselijke Universiteit van Lateranen golden, is binnen de Europese Gemeenschap als volgt vastgesteld: 8 'Europese' *credits* is gelijk aan 5 'traditionele' *credits*.

4. Gedrag tijdens de colleges

4.1. Vragen en opmerkingen

Een actieve houding in de colleges kan het persoonlijk leerproces en dat van de klas bevorderen. Niet iedere vraag of opmerking draagt echter daartoe bij en niet alles wat een student persoonlijk bezig houdt is voor medestudenten en voor de inhoud van het college relevant. Van de student wordt verwacht dat hij de discipline opbrengt zijn vragen en opmerkingen naar voren te brengen met het oog op een beter begrip en betere verwerking van de collegestof.

4.2. Draagbare computers

Het is toegestaan in de colleges een draagbare computer te gebruiken. Daarvoor staan verlengsnoeren ter beschikking.

4.3. Opnemen van colleges

Voor een goede verwerking van de collegestof verdient het maken van eigen aantekeningen de voorkeur. Het is echter toegestaan voor persoonlijk gebruik colleges op te nemen, indien de docent hiervoor vooraf toestemming heeft verleend. Opnames van colleges mogen niet worden gepubliceerd, noch aan derden ter beschikking gesteld.

5. Toetsing

Afhankelijk van de aard van het vak en de voorkeur van de docent kan de toetsing van de cursusstof geschieden in de vorm van een mondeling of schriftelijk tentamen of door middel van een schriftelijke opdracht. Het is mogelijk dat er deelopdrachten worden gegeven waarvan de beoordelingen gezamenlijk de beoordeling van het gehele vak uitmaken.

5.1. Beoordeling

In navolging van de Pauselijke Universiteit van Lateranen worden tentamens en opdrachten beoordeeld op een schaal van 1 tot 30. Het cijfer kan omgerekend worden naar het 'Nederlandse' becijferingssysteem (1 tot 10) door het door 3 te delen.

Een cijfer van 17 of lager geldt als onvoldoende. Onvoldoendes die zijn behaald voor een tentamen of opdracht ter toetsing van de gehele cursusstof dienen te worden gerepareerd. Bij een onvoldoende voor een deelopdracht beoordeelt de studiefprefect in overleg met de docent of deze gerepareerd dient te worden.

5.2. Tentamen

Het tijdstip van het tentamen wordt vastgesteld door de studiefprefect in overleg met de docent. Het tentamen valt niet binnen de uren die voor colleges zijn gereserveerd. Het tentamen is mondeling of schriftelijk.

Volgens de wens van de directeur van het Sint-Bonifatiusinstituut kan bij het mondeling tentamen een gedelegeerde van de directeur aanwezig zijn.

5.3. Schriftelijke opdracht

De schriftelijke opdrachten dienen ertoe om de cursusstof te verwerken, om ordelijk en duidelijk te leren uitdrukken wat bestudeerd is en om het eigen vermogen tot persoonlijke synthese te verbeteren, met inachtneming van de raadgevingen en beoordelingen van de docenten.

De docent verstrekt de opdracht of opdrachten die voor ieder vak gemaakt moeten worden.

Het komt aan de docent toe om de toereikendheid van het geschrevene, alsmede de afwezigheid van misbruiken vast te stellen, zoals oneigenlijk gebruik van teksten van andere betrokken personen of overname van het internet.

5.3.1. Vormgeving van de schriftelijke opdracht

Ten aanzien van schriftelijke opdrachten gelden de volgende voorwaarden:

1. A4 formaat
2. marges aan alle zijden tenminste 2 cm
3. getypt, tenzij anders met de studiefprefect afgesproken (Neem zelf daartoe contact op met de studiefprefect).
4. bij computeruitdraai font-grootte van *times new roman* tenminste 12, van *arial* tenminste 11
5. regelafstand 1

6. eenzijdig getypt of eventueel beschreven (dus niet aan twee kanten)
7. nummering van de bladzijden als de uitwerkingen meer dan één bladzijde beslaan
8. meer bladen samenvoegen met nietje of paperclip of iets dergelijks en niet in plastic of kartonnen map doen

5.3.2. Te vermelden informatie bij schriftelijke opdracht

Om uw opdracht goed naar de docent te kunnen doorleiden en weer terug naar u en om u hierover te informeren via uw *digitale studie dossier* wordt een aantal gegevens bijgehouden. Om misverstanden te voorkomen is het van belang dat u boven aan de eerste pagina het volgende vermeldt:

1. naam student
2. vaknummer en vak
3. naam docent
4. datum waarop de opdracht is verstrekt (dus niet de datum waarop de opdracht wordt ingeleverd)
5. eventueel volgnummer opdracht

Vergeet niet verdere pagina's van uw opdracht te nummeren.

Ten behoeve van de docent is het aan te bevelen dat u vóór uw antwoord de tekst van de vraag herhaalt.

5.3.3. Formulering van de schriftelijke opdracht

1. Lees de gestelde vraag goed.
2. Beknopt en toch terzake antwoorden is een intellectuele prestatie. Op deze manier traint de student zich om de stof echt te begrijpen en om de essentie ervan te verwoorden. Indien men graag wil uitweiden of eigen reflecties toevoegen (die voor de student en voor de docent heel waardevol kunnen zijn), onderscheidt deze dan duidelijk van het eigenlijke antwoord.
3. De docent moet aan de antwoorden kunnen zien dat de student de stof echt heeft begrepen en verwerkt. Het kan daarom nooit de bedoeling zijn teksten uit het cursusmateriaal letterlijk te kopiëren. Een mozaïek van citaten dient vermeden te worden.

5.3.4. Inlevering en verwerking van de opdracht

1. Lever de opdracht nooit gedeeltelijk in, maar helemaal (met alle deelvragen) of helemaal niet.
2. De opdracht wordt altijd ingeleverd bij het studiesecretariaat: op de collegedagen bij de receptie, per post (De Tiltenberg, Secretariaat Sint-Bonifatiusinstituut, Zilkerduinweg 375, 2114 AM Vogelenzang, of per mail (secretariaat@tiltenberg.org)). Voor opdrachten die niet bij het studiesecretariaat zijn ingeleverd en zoekraken, kan het Sint-Bonifatiusinstituut geen verantwoordelijkheid dragen.
3. Het studiesecretariaat registreert de opdrachten die zijn ingeleverd en leidt ze door naar de betreffende docent. Of uw opdracht is ontvangen door het studiesecretariaat, of deze is doorgestuurd en of deze door de docent is geretourneerd en met welke beoordeling kunt u zien in uw *digitale studie dossier*. Er kunnen enige dagen overheen gaan, voordat het secretariaat dit dossier heeft bijgewerkt.
4. De docent retourneert de opdrachten aan het studiesecretariaat. Daar worden kopieën gemaakt die in de dossiers van de betreffende studenten worden bewaard. De opdrachten zelf worden in de postvakken van de betreffende studenten terugbezorgd. De beoordeling van de opdrachten wordt door het studiesecretariaat geadministreerd en kunt u in uw *digitale studie dossier* terugvinden. Er wordt naar gestreefd dat de docent de beoordelingen van de opdrachten binnen drie weken na de uiterste inleverdatum aan het secretariaat heeft doorgegeven.
5. De kopieën van de opdrachten worden bewaard tot en met het vijfde jaar na het voltooien of afbreken van de studie. Daarna worden ze vernietigd.

5.3.5. Reparatie van een behaalde onvoldoende

1. Voor algemene informatie over onvoldoendes, zie 5.3. *Beoordeling*.
2. Indien een onvoldoende is behaald die gerepareerd moet worden, dient een verbeterde versie van de opdracht bij het studiesecretariaat te worden ingeleverd.

3. Aan de verbeterde versie die wordt ingeleverd wordt altijd het originele exemplaar van de met een onvoldoende beoordeelde opdracht toegevoegd.
4. Indien ook de tweede versie van de opdracht naar het oordeel van de docent niet voldoende is, wordt opnieuw een verbeterde (nog betere) versie bij het studiesecretariaat ingeleverd.
5. Voor nadere toelichting of aanwijzingen m.b.t. een onvoldoende kan het beste direct de docent worden benaderd. Dit is zeker aan te raden als ook de tweede poging mislukt.
6. Voor de gegevens van de docenten, zie *IV. ADRESSEN*.
7. Bij meningsverschillen die niet met de docent zijn op te lossen, dient de student zich tot de studiefprefect te wenden.

5.4. Baccalaureaat in de godsdienstwetenschappen

Voor het verwerven van het baccalaureaatsdiploma in de godsdienstwetenschappen is het volgende vereist:

1. Afronding met een voldoende van alle afzonderlijke vakken in het baccalaureaatscurriculum
2. Scriptie van ca. 30 pagina's. Het cijfer ervoor telt mee in het gemiddelde van de behaalde cijfers van het baccalaureaatscurriculum.
3. Mondeling examen dat bestaat uit een verdediging van de scriptie en een vraaggesprek over een lijst van thema's of *thesaurus*. De thema's betreffen teksten uit de documenten van het Tweede Vaticaans Concilie en worden ruim vóór het examen bekendgemaakt. De kandidaat dient aan te tonen in staat te zijn van deze teksten een theologische toelichting te geven. Op het examen zullen twee thema's expliciet aan de orde komen. Van het eerste, dat 24 uur voor het examen uit de *thesaurus* wordt gekozen en bekendgemaakt, dient de kandidaat een uitvoerige toelichting te geven, van een tweede, zelf uit de *thesaurus* te kiezen, een korte.

Het eindcijfer wordt voor vijfzesde deel bepaald door het gemiddelde van de behaalde cijfers van het baccalaureaatscurriculum en voor eenzesde door het cijfer van het mondeling examen.

5.5. Licentiaat in de godsdienstwetenschappen

Voor het verwerven van het licentiaatsdiploma in de godsdienstwetenschappen is het volgende vereist:

1. Afronding met een voldoende (18) van alle afzonderlijke vakken in het licentiaatscurriculum.
2. Scriptie van tenminste 100 pagina's.
3. Mondeling examen waarin de kandidaat de scriptie verdedigt.

Het eindcijfer wordt voor tweederde bepaald door het gemiddelde van de behaalde cijfers van het licentiaatscurriculum en voor eenderde door het cijfer van de scriptie die is geschreven en in het mondeling examen is verdedigd.

6. Studieadministratie

Van iedere student wordt door het secretariaat een dossier bijgehouden. Daarin worden de kopieën van opdrachten en werkstukken en de (stage)verslagen opgenomen en bewaard tot en met vijf jaar na het voltooien of onderbreken van de studie. De documenten die betrekking hebben op persoonlijke omstandigheden en op stages, worden overgedragen aan het geheim archief van de Tiltenberg.

7. Digitale studie dossier

Een groot aantal gegevens van de opleiding van iedere student wordt door het secretariaat bijgehouden in een *digitaal studie dossier*. Hierin worden ondermeer de opgave voor vakken, cursussen, bezinningsdagen en retraits, de feitelijke presentie, de binnengekomen opdrachten en de behaalde cijfers aangetekend.

Online kan iedere student zijn eigen *digitale studie dossier* raadplegen door in te loggen in het TiltenbergNET via de website www.tiltenberg.org met een eigen inlognaam en wachtwoord.

In het *digitale studie dossier* kan de student zien welke gegevens van hem bij het secretariaat bekend zijn. De student is zelf mede verantwoordelijk voor het controleren van de correctheid van deze gegevens, met name adresgegevens, informatie over ingeleverde opdrachten en cijfers. Het is daarom raadzaam het *digitale studie dossier* regelmatig te raadplegen, vooral na belangrijke mutaties als wijziging van het woon- of mailadres, aanmelding voor een bezinningsdag of het inleveren van een opdracht.

Via het *digitale studie dossier* kan ook studiemateriaal worden gedownload. Indien er studiemateriaal voor een cursus beschikbaar is, is dit te zien aan de groene kleur van de cursusnaam en kan door erop te klikken het downloadschermd worden opgeroepen.

8. Bibliotheek

8.1. Openingstijden

De bibliotheek is voor elke student van het Sint-Bonifatiusinstituut geopend op collegedagen.

8.2. Raadplegen en lenen van boeken

De catalogus kan via het systeem BIDOC geraadpleegd worden op de computer in de bibliotheek. De Tiltenberg-bibliotheek is een uitleenbibliotheek met een openreksysteem: nagenoeg alle documenten zijn leenbaar. Dit geldt niet voor de volgende documenten:

- werken uit de afdeling 'subsidia' en nieuwe aanwinsten
- niet-ingebonden tijdschriften, d.z.w. losse nummers van tijdschriften
- werken uit de leeszaal (plaatscode begint met "Lz")

De lezer is persoonlijk verantwoordelijk voor de geleende werken. Deze mogen onder geen enkel beding aan derden worden doorgegeven. Bij verlies of beschadiging wordt een nieuw exemplaar aangekocht op kosten van de betrokken lezer of - wanneer dit niet mogelijk is - een billijke vergoeding vastgesteld.

Heeft men meer dan vijf boeken tegelijk nodig, dan dient men met de bibliothecaris te overleggen. Geleende boeken worden binnen twee maanden geretourneerd.

8.3. Uitleenprocedure

Op de balie bevinden zich de uitleenformulieren, de 'mapjes' en de plaats waar de ingevulde leenformulieren dienen gedeponeerd te worden.

De uitleenformulieren dienen correct en in drievoud ingevuld te worden: 1 formulier (kleur: groen) is bestemd voor de lener, 1 formulier (kleur:geel) is bestemd voor de administratie en wordt op de daartoe bestemde plaats gedeponeerd en 1 formulier (kleur:wit) wordt door de lener in het daartoe bestemde 'mapje' geplaatst en op de plaats van het boek in het rek gezet.

De lener plaatst de boeken niet zelf terug, maar legt deze op het bureau aan de balie van de bibliotheek samen met het groene uitleenformulier.

8.4. Bibliotheeketiquette

- GSM-gebruik, eten en drinken zijn niet toegelaten in de bibliotheek.
- Om rustig en ongestoord te kunnen werken moet het stil zijn in de bibliotheek.
- Notities maken in bibliotheekboeken is ongehoord en storend voor de volgende lezer!
- Het lenen van titels uit de afdeling 'subsidia' en nieuwe aanwinsten, losse nummers van tijdschriften en werken uit de leeszaal is niet geoorloofd.

8.5. Nieuwe aanwinsten

Tweemaandelijks worden op de website van de Tiltenberg de nieuwe aanwinsten geplaatst.

8.6. Informatie

Voor verdere vragen en suggesties omtrent het functioneren van de bibliotheek in het algemeen en de ontwikkeling van de collectie in het bijzonder kan men zich richten tot de bibliothecaris: J. Vijgen, 0252-345341, rvijgen@tiltenberg.org.

9. Geestelijke vorming

De theologische opleidingen op de Tiltenberg worden gegeven in een kerkelijk kader en zijn gericht op het vervullen van een kerkelijk ambt of kerkelijke functie, zonder dat iedere student dit laatste persoonlijk hoeft te ambiëren. Het Sint-Bonifatiusinstituut beoogt bij de

student een wisselwerking tussen persoonlijk geloof en kerkelijke theologie tot stand te brengen met als doel dat de student zich geestelijk thuis voelt in het geloof en het spreken van de Kerk. Het ontwikkelen en bevorderen van een persoonlijk geestelijk leven wordt daarom als een noodzakelijke voorwaarde voor een vruchtbaar volgen van de studie theologie gezien. Het deelnemen aan de liturgie van de Kerk, met name de Eucharistie en het sacrament van Boete en Verzoening, zijn integraal onderdeel van de vorming.

9.1. Bezinningsdagen

Ten behoeve van de deelnemers aan de opleiding theologie aan het Sint-Bonifatiusinstituut worden bezinningsdagen georganiseerd.

Iedere student neemt tenminste aan één bezinningsdag per semester - dus aan twee per jaar - deel. Voor degenen die zijn aangenomen voor de diaken- of catechistenopleiding ligt het aantal op twee per semester, dus vier per jaar. De bezinningsdagen vormen een integraal onderdeel van de opleiding theologie. De kosten voor het aantal verplichte bezinningsdagen zijn verwerkt in het collegegeld.

Aanmelding voor de bezinningsdagen is mogelijk per mail (secretariaat@tiltenberg.org) via een aanmeldingsformulier dat per half jaar wordt verstrekt. Afmelding voor een bezinningsdag is zonder financiële consequenties - tenzij in geval van overmacht - mogelijk vóór woensdag 12.00 uur voorafgaand aan de betreffende bezinningsdag.

De bezinningsdagen worden gehouden in het klooster Casa Carmeli van de zuster Karmelietessen van het Goddelijk Hart van Jezus, Bekslaan 9, 2114 CB Vogelenzang, tel. 023-5848441.

9.2. Retraite

Voor degenen die zijn aangenomen voor de diaken- en catechistenopleiding worden in de zomer op de Tiltenberg retraites gehouden. Voor de overige studenten van het Sint-Bonifatiusinstituut is het volgen van een retraite niet verplicht, maar wel aanbevolen.

De retraites worden gehouden in het Diocesaan Heiligdom Onze Lieve Vrouw ter Nood, Hoogeweg 65 1851 PJ Heiloo, 072-5051288.

9.3. Spiritueel

Voor persoonlijk advies over het geestelijk leven en alles wat daar mee samenhangt en in het bijzonder voor het ontvangen van het sacrament van boete en verzoening kunnen alle studenten een beroep doen op de priesters die als spiritueel aan de Tiltenberg verbonden zijn. Voor de deelnemers aan de *diakenopleiding* is dit dr. G. Wilkens SJ, voor de *catechistenopleiding* en voor de overige deelnemers aan de opleiding theologie is dit drs. J. Smith.

Gedurende een groot aantal collegedagen zullen de spirituelen aanwezig zijn. Voor de studenten van de opleiding waaraan ze zijn verbonden leiden zij eigen bezinningsdagen. In de regel bestaat er tijdens de bezinningsdagen en op de collegedagen gedurende de college-uren of na de vespers gelegenheid met hen een gesprek te hebben.

De spiritueel is een vertrouwenspersoon en alle gesprekken - met name eventuele biechtgesprekken - die hij in deze functie voert worden als confidencieel beschouwd.

10. Pastorale vorming

Om de deelnemers aan de *diakenopleiding* en *catechistenopleiding* te helpen de nodige vaardigheden te verwerven en houding in te oefenen met het oog op hun zending, lopen zij vanaf jaar III tot het einde van hun opleiding stage. Deze stages worden georganiseerd door en ressorteren onder het Sint-Bonifatiusinstituut. De stages vormen geen noodzakelijk onderdeel van de opleiding theologie. Het is dus mogelijk deze af te sluiten zonder stage gelopen te hebben.

10.1. Doelstellingen van de stages

Voor de doelstellingen van de stages in het kader van de *diakenopleiding*, zie X.D. *Doelstellingen stages diakenopleiding* pag. 61, en in het kader van de *catechistenopleiding*, zie X.C. *Doelstellingen stages catechistenopleiding*, pag. 62.

10.2. Functies bij de stages

Ter begeleiding van de stage krijgt de *stagiair* een *stagebegeleider/supervisor* en een *werkbegeleider* toegewezen. De contacten tussen de *stagiair*, de *stagebegeleider/supervisor*, de *werkbegeleider* en de opleidingsstaf worden gecoördineerd door een *stagecoördinator*.

10.2.1. Stagiair

Van de stagiair wordt verwacht dat hij met inzet zijn stage vervult. Zodra *stagebegeleider/supervisor* en *werkbegeleider* hem bekend zijn, neemt hij contact met hen op. Gedurende de stage is hij in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het onderhouden van regelmatige contacten. Met zijn *stagebegeleider/supervisor* heeft hij ongeveer eens in de twee weken een bespreking. Van zijn activiteiten houdt hij een *logboek* bij, dat hij bij iedere bespreking met zijn *stagebegeleider/supervisor* en *werkbegeleider* meeneemt. In overleg met de *stagebegeleider/supervisor* maakt hij *verbatim*s, *caseverslagen* en één of meer *stageverslagen*.

10.2.2. Stagecoördinator

De *stagecoördinator* onderhoudt vanuit de opleiding het contact tussen de stagiair, de *stagebegeleider/supervisor*, de *werkbegeleider* en de opleidingsstaf. Voor alle betrokkenen bij de stage is hij het eerste aanspreekpunt.

De *stagecoördinator* heeft tot taak het leerproces van de *stagiair* te begeleiden en te bewaken. Daartoe stelt hij in overleg met de *stagiair*, de *stagebegeleider/supervisor* en de *werkbegeleider* de specifieke leerdoelen voor de stage vast. Aan de hand van de doelstellingen, het *logboek* en de *stageverslagen* voert de *stagecoördinator* regelmatig gesprekken met de *stagiair* over de voortgang van de stage. Bovendien ziet hij erop toe dat de communicatie tussen de betrokkenen bij de stage goed verloopt. Ook overlegt hij regelmatig met de *stagebegeleider/supervisor* en de *werkbegeleider*. Aan de *werkbegeleider* geeft hij aan het begin van de stage een concrete stage-instructie.

De stageactiviteiten worden tenminste tweemaal per jaar met de opleidingsstaf geëvalueerd. Bovendien geeft de *stagecoördinator* voor elke docentenvergadering een beoordeling van de stage en

reikt aan de *stagiair* na afloop van de docentenvergadering een stagebriefje met de beoordeling uit. Een kopie van het *stageverslag* of de *stageverslagen* en de beoordeling ervan geeft hij aan de studiefprefect om in het studiearchief te bewaren.

De stagecoördinator voor alle stages van het Sint-Bonifatiusinstituut is diaken dr. S. Baars.

10.2.2. Stagebegeleider/supervisor

De *stagebegeleider of supervisor* leert de *stagiair* reflecteren op zijn handelen en houding tijdens de stageactiviteiten en helpt hem hiervan te leren. Tijdens de stage heeft hij gemiddeld *eens in de twee weken* anderhalf uur contact met de *stagiair*, waarin de stage wordt geëvalueerd, mede aan de hand van het *logboek*, *verbatim*, *caseverslagen* en *stageverslagen*. Per studiejaar is het aantal verplichte supervisiebijeenkomsten tenminste vijftien. Tijdens de gehele stageperiode worden minimaal vijftien *verbatim* bij de supervisor ingeleverd.

10.2.3. Werkbegeleider

De *werkbegeleider* is op de stageplaats werkzaam en begeleidt de *stagiair* ter plaatse. Met het oog op de vastgestelde leerdoelen wijst hij in overleg met de *stagecoördinator* de *stagiair* zijn taken toe, geeft hem aanwijzingen voor het verrichten ervan, evalueert aan de hand van het *logboek* van de *stagiair* diens werkzaamheden en leest het *stageverslag* of de *stageverslagen*. Aan het begin van de stage ontvangt hij van de *stagecoördinator* een concrete stage-instructie. Desgevraagd doet hij aan de *stagecoördinator* en de opleidingsstaf verslag van de vorderingen van de *stagiair*.

10.3. Rapportage

Tijdens de stage doet de *stagiair* op verschillende wijzen schriftelijk verslag van zijn activiteiten.

10.3.1. Logboek

De *stagiair* houdt van zijn activiteiten een *logboek* bij, waarin hij het volgende vastlegt:

- a. datum en tijd van de activiteit
- b. korte beschrijving van de activiteit
- c. duur van de activiteit
- d. korte persoonlijke reflectie op de activiteit

Het *logboek* dient als uitgangspunt bij de besprekingen met de *stagebegeleider/supervisor* en de *werkbegeleider* en helpt de *stagiair* bij het maken van het *stageverslag*.

Het logboek wordt iedere twee maanden per e-mail verstuurd naar de stagecoördinator. In het logboek worden de data van de supervisiebijeenkomsten vermeld.

10.3.2. Verbatim of caseverslag

Om de *stagiair* te helpen beter te reflecteren op zijn rol in een gesprek kan de *stagebegeleider / supervisor* van hem vragen een *verbatim* (woordelijk verslag) of een *caseverslag* (beschrijving) van een gesprek te maken. Dit wordt met de *stagebegeleider / supervisor*, en in overleg met hem eventueel met de *werkbegeleider*, besproken.

10.3.3. Stageverslag

Aan het einde van de stage en - indien de *stagecoördinator* hierom vraagt - in de loop van de stage, maakt de *stagiair* een *stageverslag*. Hierin neemt hij het volgende op:

- a. plaats, duur en globale beschrijving van de stage
- b. de namen van de *stagebegeleider/supervisor*, de *werkbegeleider* en de eventuele toegevoegde begeleider of begeleiders.
- c. de leerdoelen van de stage
- d. een gemotiveerde verklaring in hoeverre de leerdoelen van de stage zijn bereikt

Het stageverslag bedraagt minstens twee pagina's A-4 formaat. Aan het stageverslag voegt hij een kopie van het *logboek* toe.

Het *stageverslag* wordt in viervoud gemaakt. De *stagecoördinator*, de *stagebegeleider / supervisor* de *werkbegeleider* en het studiese-cretariaat ontvangen een exemplaar. Na beoordeling geeft de *werkbegeleider* zijn exemplaar terug aan de *stagiair*, tenzij deze toestem-

ming geeft het te houden. Van een eventueel verbeterde versie ontvangt tenminste het studiesecretariaat een exemplaar. *Stage-verslagen* worden tot en met vijf jaar na voltooiing of onderbreking van de studie in het studiearchief bewaard. Daarna worden ze overgedragen aan het geheim archief van de Tiltenberg.

10.4. Beoordeling van de stages

Op basis van hun ervaringen, het *stageverslag* of de *stageverslagen* en van hun evaluaties met de *stagiair* geven de *stagebegeleider/supervisor* en de *werkbegeleider* hun oordeel over de stage. Op basis hiervan en op basis van zijn eigen bevindingen geeft de *stagecoördinator* per semester een beoordeling van de stage. Deze beoordelingen worden met de resultaten van de vakken besproken op de docentenvergadering. Na afloop reikt de *stagecoördinator* aan de *stagiair* een stagebriefje met de beoordeling uit. Indien de stage als onvoldoende wordt beoordeeld, worden door de *stagecoördinator* aanvullende stageopdrachten gegeven.

10.5. Stage-uren

De stagiair dient vanaf de tweede helft van het derde jaar tenminste vier uur en vanaf het vierde jaar tenminste zes uur per week aan de stage te besteden, inclusief voorbereiding en het maken van *verbatims* en *caseverslagen* en het bijhouden van het *logboek*. De verdeling van de tijd over bepaalde onderdelen verschilt per fase van de stage en wordt gemaakt in overleg met de *stagebegeleider/supervisor* en de *werkbegeleider*.

10.6. Onkosten

De voor de stage gemaakte onkosten draagt de stagiair in principe zelf.

11. Tijdsinvestering

11.1. Collegedagen

Met regelmatige afstand is er op zaterdag een collegedag, waarop studie, gemeenschappelijk gebed en andere vormingsactiviteiten plaatshebben. Voor degenen die het volledige programma (major)

volgen zijn dit er 20, voor de deelnemers aan het verkorte programma (minor) 15.

Voor de data van de collegedagen, zie 17. *Studieprogramma*, pag. 64, of V. *KALENDER*, pag. 90.

11.2. Studieweken

Naast de cursusdagen zijn er voor de deelnemers aan de major drie studieweken van elk drie doordeweekse collegedagen in het studieprogramma opgenomen.

Voor de data van de studieweken, zie 17. *Studieprogramma*, pag. 64, of V. *KALENDER*, pag. 90.

11.3. Bezinningsdagen

Om het geestelijk leven als onderdeel van de opleiding theologie te bevorderen biedt het Sint-Bonifatiusinstituut gedurende het studiejaar verschillende bezinningsdagen aan. Degenen die aangenomen zijn voor de *diaken- of catechistenopleiding* volgen twee bezinningsdagen per jaarhelft, dus vier per jaar. Voor de overige deelnemers is dit er één per semester, dus twee per jaar.

Iedereen kan vrij kiezen uit het aanbod van bezinningsdagen, hoewel het voor de hand ligt een bezinningsdag met de spiritueel van de eigen opleiding te kiezen.

Voor de data van de bezinningsdagen, zie 17. *Studieprogramma*, pag. 64, of V. *KALENDER*, pag. 90.

11.4. Zelfstudie

Zelfstudie maakt een belangrijk onderdeel uit van de opleiding. Thuis wordt opgegeven literatuur bestudeerd, worden de opdrachten gemaakt en worden de tentamens voorbereid. Verder wordt er jaarlijks een werkstuk of schriftelijke opdracht gemaakt.

11.5. Zomerretraite

Vast onderdeel van de *diakenopleiding* (vanaf jaar I) en de *catechistenopleiding* (vanaf jaar III) is de vijfdaagse retraite (incl. aan- en afreis) die het Sint-Bonifatiusinstituut jaarlijks in de zomer voor de deelnemers van deze opleidingen organiseert.

11.6. Stage

De deelnemers aan de *diakenopleiding* en de *catechistenopleiding* zullen gedurende het studiejaar vanaf jaar III gemiddeld vier uur en in jaar IV en V gemiddeld zes uur stage lopen.

11.7. Liturgisch oefenen

De deelnemers aan de *diakenopleiding* en de *catechistenopleiding* zullen gedurende het jaar een aantal uren aan liturgisch oefenen besteden.

11.8. Bijeenkomsten samen met eventuele echtgenotes

Enkele malen per jaar wordt een bijeenkomst gehouden om de diakenkandidaten en hun eventuele echtgenotes gelegenheid te bieden tot onderlinge uitwisseling en om zich in bezinning en gesprek voor te bereiden op de diaconale levensstaat.

12. Aanwezigheid en afmelding

12.1. Colleges

Van de studenten wordt verwacht dat zij op alle collegedagen aanwezig zijn. Bij verhindering dienen zij zich af te melden bij de directeur of de studiefprefect. Deelname aan de cursussen is absoluut verplichtend voor tenminste tweederde van de colleges. Wie meer dan een derde van de college-uren van een cursus heeft verzuimd, kan niet worden toegelaten tot de toetsing voor dit vak.

12.2. Maaltijden tijdens collegedagen

Wie in het kader voor een collegedag rond het middaguur op de Tiltenberg aanwezig is, kan deelnemen aan de middagmaaltijd. Voor een goede organisatie is het absoluut noodzakelijk dat men dit vóór 10.15 uur op die collegedag op de presentielijst bij de ingang aantekent of aan de receptie doorgeeft.

Met het oog op de voorbereiding van de keuken en de facilitaire dienst (inkoop, voedselbereiding, enz.) is het zeer wenselijk ruim van te voren te weten wie wel en niet verwacht mag worden. Wie voorziet op een collegedag afwezig te zijn, wordt verzocht zich uiterlijk de dinsdag ervoor af te melden om verspilling te voorkomen.

12.3. Bezinningsdagen

Studenten dienen het voor hun opleiding minimale aantal bezinningsdagen mee te maken. Een gemiste bezinningsdag kan met een extra bezinningsdag in het volgende semester worden gecompenseerd.

12.4. Stages

Omwille van de voortgang van de stage moet aan de verplichtingen t.a.v. de supervisiebijeenkomsten, het aantal in te leveren verbatims en het per e-mail versturen van het logboek worden voldaan.

13. Kosten

13.1. Collegegeld

Om de onderwijsactiviteiten van het Sint-Bonifatiusinstituut financieel mogelijk te maken, wordt van de student een kleine jaarlijkse bijdrage in de kosten gevraagd. In deze bijdrage zijn verwerkt de financiële verplichtingen aan de Pauselijke Universiteit van Lateranen en aan het gastenklooster van Casa Carmeli te Vogelenzang, waar de bezinningsdagen zijn ondergebracht.

Er worden vier verschillende basistarieven gehanteerd. Dit hangt enerzijds samen met de keuze voor de major of de minor. Anderzijds is hierin verwerkt dat de studenten die voor de diaken- of catechistenopleiding zijn aangenomen worden geacht vier bezinningsdagen te volgen en de overige theologiestudenten twee. Vanaf dit studiejaar bestaat de mogelijkheid om het collegegeld in één keer of middels een aanbetaling en vier termijnen te voldoen. De cursusbedragen en de aanbetaling en termijnbedragen zijn als volgt:

variant + aantal beziningsdagen	minor + 2	minor + 4	major + 2	major + 4	licent. + 2
totaal bedrag	€ 440,-	€ 470,-	€ 470,-	€ 550,-	€ 550,-
aanbet. vóór 1 sep	€ 180,-	€ 190,-	€ 190,-	€ 250,-	€ 250,-
1 ^e termijn vóór 1 okt	€ 65,-	€ 70,-	€ 70,-	€ 75,-	€ 75,-
2 ^e termijn vóór 1 nov	€ 65,-	€ 70,-	€ 70,-	€ 75,-	€ 75,-
3 ^e termijn vóór 1 dec	€ 65,-	€ 70,-	€ 70,-	€ 75,-	€ 75,-
4 ^e termijn vóór 1 jan	€ 65,-	€ 70,-	€ 70,-	€ 75,-	€ 75,-

Wie vóór 1 januari 2013 stopt met de studie, is slechts een deel van het collegegeld verschuldigd. Bij het beëindigen van de studie vóór 1 november 2012 is dit de aanbetaling en één termijn, tussen 1 november 2012 en 1 januari 2013 is dit de aanbetaling en twee termijnen. In het geval te veel is overgemaakt wordt het teveel betaalde op verzoek gerestitueerd.

Het collegegeld van degenen die een eigen route volgen bestaat uit de kosten voor de bezinningsdagen - € 27,50 per bezinningsdag - en uit de bijdrage voor de afzonderlijke cursussen die worden gevolgd of waarvoor een toetsing wordt afgelegd. Deze bijdrage is vastgesteld op € 25,- voor elke EC die voor een cursus wordt verkregen. Voor inschrijving voor bijvoorbeeld twee cursussen van elk twee EC is de totale bijdrage € 100,-. Als de cursusbijdrage het collegegeld van de major overschrijdt, wordt dat laatste bedrag in rekening gebracht.

Wanneer de inschrijving is ontvangen, stuurt de opleiding een rekening ter voldoening van het collegegeld. Wie het vorig studiejaar al als student stond ingeschreven en de opleiding niet heeft beëindigd, ontvangt in de maand voorafgaand aan de eerste collegedag een rekening. Om de administratie zo soepel en foutloos mogelijk te laten verlopen, wordt de studenten gevraagd te wachten met de betaling tot de bevestiging van de inschrijving met bijgesloten rekening is ontvangen. Bij betaling s.v.p. het betalingskenmerk

vermelden dat op de rekening staat vermeld.

De hoogte van het collegegeld mag nimmer een belemmering voor deelname aan de opleiding zijn. Indien de kosten voor iemand echt bezwaarlijk zijn, zal dit in overleg en tot tevredenheid worden opgelost. De student kan dit aangeven bij de directeur of de studiefunctie.

13.2. Studiemateriaal

Studiemateriaal zoals boeken, kopieën en cursusteksten komen voor eigen rekening. In voorkomende gevallen ontvangt de student voor geleverde of op de Tiltenberg zelf gemaakte kopieën een rekening op basis van € 0,05 per kopie. Om de kosten voor de student en de opleiding te drukken zullen zo veel mogelijk teksten via het *digitale studie dossier* beschikbaar worden gesteld.

13.3. Bezinningsdagen

Van iedere deelnemer aan de minor of de major wordt verwacht dat hij tenminste twee bezinningsdagen volgt. Degenen die zijn aangenomen voor de diakenopleiding of de catechistenopleiding volgen vier bezinningsdagen. Een bijdrage in de kosten is verwerkt in het collegegeld. Het is mogelijk en aan te bevelen - maar niet verplicht - om aan meer bezinningsdagen deel te nemen. De bezinningsdagen die uitgaan boven het aantal waarvoor collegegeld is betaald, worden apart in rekening gebracht. De kosten voor een bezinningsdag bedragen in het studiejaar 2012 / 2013 € 25,-. Wie zich voor een bezinningsdag heeft opgegeven, heeft de mogelijkheid zich zonder kosten weer af te melden vóór woensdag 12.00 uur voorafgaand aan de bezinningsdag. Daarna worden de kosten voor de bezinningsdag die is verzuimd in rekening gebracht. Meerkosten voor bezinningsdagen die nodig zijn om aan het gestelde minimum te voldoen en die niet meer door het collegegeld worden gedekt, komen voor eigen rekening.

13.4. Retraite

Degenen die deelnemen aan de diaken- of catechistenopleiding volgen in de zomer een retraite. Daarvoor kunnen zij een keuze maken uit de retraites die door de Tiltenberg worden aangeboden. Ter voorbereiding op de wijding of zending volgen de kandidaten

een retraite in november. De kosten voor deelname aan deze retraites worden door de opleiding gedragen. Ook andere studenten van het Sint-Bonifatiusinstituut kunnen tegen een vergoeding deelnemen aan de zomerretraites. De hoogte van deze vergoeding wordt in de loop van het studiejaar vastgesteld.

13.5. Giften

De collegegelden dekken slechts een gering deel van de kosten van de theologieopleiding van het Sint-Bonifatiusinstituut. Giften - ook van studenten - zijn zeer welkom en blijven noodzakelijk om de opleiding voor iedereen betaalbaar te houden. Wie de Tiltenberg een bijdrage wil schenken, kan dit doen door een gift over te maken op *rek.nr. 5464 t.n.v. Grootseminarie te Vogelenzang*. Als Kerkelijke instelling heeft De Tiltenberg de ANBI-status. Daarom zijn giften van de belasting aftrekbaar. Bedragen die De Tiltenberg van studenten ontvangt en die boven het collegegeld en eventueel openstaande rekeningen uitgaan, zullen door de administratie als gift worden beschouwd. De schenker van giften ontvangt een bedankbrief die als bewijs kan worden gebruikt bij de belastingaangifte.

14. Studentenvertegenwoordigers

De promotie, coördinatie en controle van de didactische en wetenschappelijke activiteiten van het Sint-Bonifatiusinstituut worden behartigd door een *Instituutsraad*. Daarin hebben zitting de directeur, de vice-directeur, de vaste docenten, twee vertegenwoordigers van de niet-vaste docenten en twee studentenvertegenwoordigers.

De studentenvertegenwoordigers worden aan het begin van het studiejaar gekozen door de studenten die ingeschreven staan bij het Sint-Bonifatiusinstituut en geen toehoorder of gaststudent zijn of de facto hun opleiding hebben onderbroken of beëindigd doordat zij geen toetsingen meer volbrengen.

De studentenvertegenwoordigers brengen in de *Instituutsraad* ter informatie en bespreking in wat in de studentengemeenschap leeft en relevant is voor vorming en onderwijs van het Sint Bonifatiusinstituut.

15. Vakbeschrijvingen

De codes van de vakken zijn als volgt opgebouwd:

Hoofdletter	studiefase
B	baccalaureaat
L	licentiaat
0 of Romeins cijfer:	vakgebied
0	Inleidend
I	filosofie
II	exegese
III	dogmatiek
IV	moraal
V	liturgie
VI	canoniek recht
VII	Kerkgeschiedenis
VIII	menswetenschappen
IX	keuzevakken
X	pastoraal / catechese
XI	werkstuk / scriptie
Arabisch cijfer:	vaknummer in het vakgebied
Arabisch cijfer (event.):	onderverdeling vak in vakgebied
Kleine letter:	onderverdeling binnen één vak (bijv. a / b)
Romeinse cijfer:	minor (I) en major (II) deel binnen één vak
Voorbeeld:	B.IV.6.Ia. Theologie van de spiritualiteit I (a)
B.	baccalaureaatsprogramma
IV	vakgebied moraal
6	onderverdeling binnen vakgebied
I	minordeel
a	onderverdeling binnen vak

Code: **B.0.1a.**

Vak: **Inleiding studie theologie (a)**

Credits: 0,5 EC

Variant: Minor

Jaar: I

Docent: Drs. B. Hartmann

Beschrijving: Het doel van deze bijeenkomsten is kennis te maken met de eigen methode van de studie van de filosofie en theologie. Onder meer komt aan de orde: een overzicht van de verschillende filosofische, theologische en verwante vak-

ken; de bibliotheek; methodes van zelfstudie; het maken van samenvattingen; het maken van werkstukken (opzet, literatuurlijst, verwijzingen, citeerwijze e.d.

Literatuur: Syllabus

Bepalingen voor de verschillende vormen van schriftelijke werkzaamheid voor de studenten op de Tiltenberg

Aanbevolen literatuur:

BUCK P. DE et al., *Zoeken en schrijven. Handleiding bij het maken van een historisch werkstuk*, Haarlem 1982.

Toetsing: Schriftelijke opdrachten waarin blijkt wordt gegeven dat de in de les (en in de literatuur) behandelde stof is verwerkt.

Inlevering uiterlijk: **13 april 2013**

Code: **B.0.1b.**

Vak: **Inleiding studie theologie (b)**

Credits: 0,5 EC

Variant: Minor

Jaar: I

Docent: Drs. B. Hartmann

Beschrijving: Enkele thema's uit de cursus van vorig jaar worden hernomen. Verder zal de aandacht uitgaan naar het ontwikkelen van vaardigheden ten dienste van de opleiding, zowel op het vlak van de eigenlijke studie als op het vlak van de geloofsverwerking.

Literatuur: *Verplicht*

Syllabus

Bepalingen voor de verschillende vormen van schriftelijke werkzaamheid voor de studenten op de Tiltenberg

Aanbevolen

BUCK P. DE et al., *Zoeken en schrijven. Handleiding bij het maken van een historisch werkstuk*, Haarlem 1982.

Toetsing: Schriftelijke opdrachten

Inlevering uiterlijk: **15 oktober 2013**

Code: **B.I.1.**

Vak: **Geschiedenis van de filosofie**

Credits: 3 EC

Variant: Major

Jaar: I-II

Docent: Dr. J. Verburgt

Beschrijving: De cursus biedt een beknopte inleiding in de geschiedenis van de wijsbegeerte. Uitgaande van de vraag 'Geschiedenis van de filosofie - wat is dat eigenlijk?' wordt ingegaan op de belangrijkste wijsgerige posities uit de antieke, middeleeuwse, moderne en hedendaagse wijsbegeerte aan de hand van enkele representatieve denkers (onder meer Plato, Aristoteles, Augustinus, Thomas, Descartes, Kant). De cursus beoogt een globaal inzicht te geven in de aard en relevantie van geschiedfilosofische probleemstellingen.

Literatuur: *Verplicht:*
BRAECKMAN A., RAYMAEKERS B., VAN RIEL G., *Handboek Wijsbegeerte*, Lannoo Campus, Leuven 2008.

Toetsing: Schriftelijk tentamen (open vragen die op eigen gelegenheid gemaakt kunnen worden) of zelfstandig werkstuk (na het indienen van een opzet, bestaande uit één pagina A4 met uitgeschreven vraagstelling, puntsgewijze uitwerking, beknopte bibliografie) in overleg met de docent.

Datum tentamen: Nader met de docent af te spreken.

Code: **B.I.3.1.**

Vak: **Metafysica**

Credits: 3 EC

Variant: Major

Jaar: III-V

Docent: Dr. J. Vijgen

Beschrijving: In de studie van het zijnde wordt bijzondere nadruk gelegd op de leer van St. Thomas van Aquino. De volgende thema's worden behandeld: eigenschappen en de indelingen van het zijnde, zijnde in act en in potentie, zijnde in wezen en zijnsact, substantieel en accidenteel zijnde, transcendentale eigenschappen, soorten van oorzakelijkheid.

Literatuur: Syllabus

Aanbevolen

ELDERS L., *De metafysica van St. Thomas in historisch perspectief. I. Het gemeenschappelijke zijnde*, Tabor, Brugge 1982.

Verdere literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering uiterlijk: **23 maart 2013**

Code: **B.I.3.2.**
 Vak: **Natuurlijke Godsleer**
 Credits: 3 EC
 Variant: Major
 Jaar: III-V
 Docent: Dr. J. Vijgen
 Beschrijving: De aard en methode van de natuurlijke Godsleer wordt besproken en vervolgens de volgende thema's: overzicht van de geschiedenis van de natuurlijke Godsleer, mogelijkheid om God te kennen en de bewijzen van Gods bestaan van St. Thomas van Aquino, de eigenschappen van God en de schepping.

Literatuur: Syllabus
 Aanbevolen: ELDERS L., *De Metaphysica van St. Thomas in historisch perspectief. II. Filosofische Godsleer*, Tabor, Brugge 1987. Verdere literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdracht
 Inlevering uiterlijk: **15 september 2013**

Code: **B.II.2.1.**
 Vak: **Inleiding Oude Testament: Tora**
 Credits: 2 EC
 Variant: Minor
 Jaar: I-II
 Docent: Dr. A. Jaakke
 Beschrijving: De inleidingscursus Oude Testament wil cursisten vertrouwd maken met Bijbelse geschriften en Bijbelteksten. Daarbij gaat het enerzijds om bekendheid met geschriften die in een geheel andere tijd en cultuur zijn ontstaan als anderzijds om gevoeligheid voor de blijvende actualiteit van de bijbelse boodschap. De inleidingscursus vormt zo de basis om in de vervolgcursus te komen tot eigen verwoording van het kerugma van Bijbelse teksten. In de cursus Tora wordt behandeld hoe deze boeken van Mozes het hart zijn van het Oude Testament.

Literatuur: *Verplicht*
 WEREN W.J.C. & FOKKELMAN J. (ed.), *De Bijbel literair. Opbouw en gedachtegang van de bijbelse geschriften en hun onderlinge relaties*, Meinema, Zoetermeer 2003. Verder dient de student over tenminste twee bijbelvertalingen te beschikken.

Aanbevolen

PIRSON R., *Belichting van het bijbelboek Genesis*, KBS / VBS, 2005.

VOGELS W., *Belichting van het bijbelboek Exodus*, KBS / VBS 2001.

MIDDEN P.J. VAN, *In de woestijn* (Amsterdamse Cahiers, nr. 20), Maastricht 2002.

SPRONK K. (ed.), *Deuteronomium* (Amsterdamse Cahiers, nr. 23), Amsterdam 2007.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering uiterlijk:

15 oktober 2013

Code: **B.II.2.2.**

Vak: **Inleiding Oude Testament: Profeten**

Credits: 2 EC

Variante: Minor

Jaar: I-II

Docent: Dr. A. Jaakke

Beschrijving: De cursus Profeten wil inzicht geven in de eigen aard en het eigen karakter van Oudtestamentische profetische teksten. Daarbij komt zowel de oorspronkelijke context als de blijvende zeggingskracht aan de orde. (zie ook Inleiding Oude Testament: Tora).

Literatuur: *Verplicht*

WEREN W.J.C. & FOKKELMAN J. (ed.), *De Bijbel literair. Opbouw en gedachtegang van de bijbelse geschriften en hun onderlinge relaties*, Meinema, Zoetermeer 2003.

Verder dient de student over tenminste twee bijbelvertalingen te beschikken.

Aanbevolen

BOUHHUIS K. & DEURLOO K.A., *Dichter bij de profeten*, Ten Have, Baarn 1968.

EYNIKEL E. & A. VAN WIERINGEN (ed.), *Toen zond de Heere n profeet naar Israël. Het voor-exilisch profetisme van het Oude Testament*, Gooi & Sticht, Baarn 1996.

EYNIKEL E. & WIERINGEN A. VAN (ed.), *Toen zond de Heer een profeet naar Israël. Het na-exilisch profetisme van het Oude Testament*, II, Gooi & Sticht, Baarn 1996.

EYNIKEL E. e.a., *Internationaal Commentaar op de Bijbel*, 2 delen, Kok, Kampen 2001.

HUTTON R.R., *Fortress Introduction to the Prophets*, For-

tress Press, Minneapolis 2004.

KRATZ R.G., *Die Propheten Israëls* (Beck'sche Reihe Wissen 2326), München 2003.

MIDDEN P.J. VAN e.a., *Jona* (Amsterdamse Cahiers nr. 22), Maastricht 2005.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering uiterlijk:

15 oktober 2013

Code: **B.II.3.2.**

Vak: **Inleiding Nieuwe Testament: Johannes**

Credits: 2 EC

Variant: Minor

Jaar: I-II

Docent: Dr. R. Gouw

Beschrijving: In deze cursus gaat de aandacht besteed uit naar het eigen karakter van het vierde evangelie en hoe dit tot uitdrukking komt in zaken als opbouw en stijl. Zo ontstaat zicht op de johanneïsche theologie.

Literatuur: Syllabus

Aanbevolen:

BROWN R., *An Introduction to the New Testament*, The Anchor Bible Reference Library, Doubleday, New York 1997.

COLLINS R.F., *Things Have Been Written. Studies on the Fourth Gospel*, Louvain Theological & Pastoral Monographs, 2, Peeters, Leuven s.a.

JONGE M. DE, *Johannes. een praktische bijbelverklaring tekst en toelichting*, Kok, Kampen 1996.

MENKEN M., *Johannes*, "Schrift" 101 (1985).

RIDDERBOS H., *Het evangelie naar Johannes. Proeve van een theologische exegese*, 2 dln. Kok, Kampen 1987; 1992.

VAN TILBORG S., *Johannes*, Belichting van het bijbelboek, KBS, Boxtel 1988.

Toetsing: Aan het einde van elke collegedag wordt een opdracht meegegeven die aan het begin van de volgende collegedag dient te worden ingeleverd.

Inlevertermijnen worden op de opdrachten aangegeven.

- Code: **B.II.4.1.**
 Vak: **Bijbelse exegese Oude Testament**
 Credits: 2 EC
 Variant: Major
 Jaar: III-V
 Docent: Dr. A. Jaakke
 Beschrijving: Exegese is in de laatste eeuwen wel erg beperkt gebleven tot de zogenaamde historisch-kritische benadering, met al haar vragen naar auteur, tijd en ontleding van het materiaal uit verschillende tradities. Niet veel beter is de bijbeluitleg die alleen maar een bevestiging is van de overtuigingen die de exegeet al van te voren bezit. Thans heeft men veel meer oog voor de taal als communicatiemiddel, en voor de kunst om te leren lezen en luisteren. De zin en de betekenis van de bijbel komt te voorschijn in een voortdurende ontmoeting met teksten waardoor we ons moeten laten verrassen, vrij van de houding dat we al weten wat 'er staat' of wat de bedoeling is.
 Bedoeling: Gevoel krijgen voor de bijbelse vertelkunst middels een juiste lees- en luisterhouding, met als resultaat een steeds weer frisse interpretatie van oude teksten in nieuwe omstandigheden.
- Literatuur: *Aanbevolen*
 FOKKELMAN J. & WEREN W., *De Bijbel Literair*, Zoetermeer 2003.
 FOKKELMAN J., *Vertelkunst in de bijbel*, 3^e druk, Zoetermeer 2002
 VRIEZEN TH. C. & WOUDE A.S. VAN DER, *Oud-Israëlische en vroeg-Joodse literatuur*, 10e druk, 2009
- Toetsing: Schriftelijke opdracht
 Inlevering uiterlijk: **15 oktober 2013**

- Code: **B.II.5.1.**
 Vak: **Bijbelse exegese Nieuwe Testament: Capita selecta uit de vier evangelies**
 Credits: 2 EC
 Variant: Minor
 Jaar: III-V
 Docent: Dr. R. Gouw
 Beschrijving: In deze cursus zullen uit de vier evangelies voorbeelden van verschillende literaire vormen, zoals wonderverhalen,

parabels, twistgesprekken, worden geanalyseerd. Gelet zal worden op de specifieke kenmerken van iedere vorm en de specifieke theologische zeggingskracht ervan binnen het evangelie als kerygmatisch geschrift.

Literatuur:

Syllabus

Aanbevolen literatuur:

EYNIKEL E. e.a., *Internationaal commentaar op de bijbel*, 2 delen, Kok, Kampen 2001.

WEREN W.J.C. & FOKKELMAN J. (ed.), *De Bijbel literair. Opbouw en gedachtegang van de bijbelse geschriften en hun onderlinge relaties*, Meinema, Zoetermeer 2003.

Toetsing:

Aan het einde van elke cursusdag wordt een opdracht meegegeven die aan het begin van de volgende cursusdag dient te worden ingeleverd.

Inlevertermijnen worden op de opdrachten aangegeven.

Code:

B.III.1.I.

Vak:

Fundamentele theologie I

Credits:

3 EC

Variant:

Minor

Jaar:

I-II

Docent:

Dr. M.A.L. Wagemaker

Beschrijving:

Fundamentele Theologie reflecteert op de methodische en filosofische vooronderstellingen van de theologie. In de cursus wordt achtereenvolgens behandeld: Wat is theologie? Hoe kan men over God spreken en in Hem geloven. Het probleem van het kwaad. De mogelijkheid en de historische grondslag van de Openbaring. H. Schrift en Traditie als bronnen in de Theologie. Ervaring en leergezag als middelen tot onderscheiding voor de theoloog. Veelvoud en eenheid in de theologie: een kort overzicht van de belangrijkste theologische families.

Literatuur:

Verplicht

NICHOLS A., *The shape of catholic theology. An introduction to its sources, principles, and history*, The Liturgical Press Collegeville, Minesota 1991.

INTERNATIONALE THEOLOGISCHE COMMISSIE, "Theologie vandaag. Perspectieven, principes en criteria", in: *Collationes* 42 (2012/2), pp. 177-222.

Toetsing:

Mondeling examen (15 minuten) over collegestof, opgegeven hoofdstukken uit verplichte literatuur.

Datum voor tentamen: kan worden afgesproken met docent na laatste college; docent geeft drie mogelijkheden.

Code: **B.III.1.II.**
 Vak: **Fundamentele theologie II**
 Credits: 2 EC
 Variant: Major
 Jaar: I-II
 Docent: Dr. M.A.O. Waagemaker
 Beschrijving: De cursus Fundamentele theologie II geeft, vooral in de vorm van werkcolleges, een verdieping van hetgeen summier is behandeld bij Fundamentele theologie I.

Literatuur: *Verplicht*
 Zie boven.
 JOHANNES PAULUS II, Encycliek *Fides et Radio* (14 september 1998).

Toetsing: kwaliteit deelname aan college en gemaakte opgaven voor werkcolleges.

Code: **B.III.4.I.**
 Vak: **Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie I**
 Credits: 3 EC
 Variant: Minor
 Jaar: III-V
 Docent: Dr. A. van den Hout
 Beschrijving: In het licht van de Heilige Schrift en van de patristische en theologische Traditie stelt deze cursus zich ten doel de mens te beschrijven, ingebed in het mysterie van Christus en de Heilige Drieëenheid. Hierbij zullen vraagstukken aan bod komen, die betrekking hebben op de schepping van de wereld en de mens, op zonde en genade, alsmede op de eindbestemming van de mens binnen de horizon van het eeuwig leven. De theologische leer over de mens wordt als volgt onderverdeeld: Scheppingsleer (a), Genadeleer (b) en Eschatologie (c).

Literatuur: Een cursustekst zal tijdens de colleges ter beschikking worden gesteld.

Aanbevolen literatuur:

SCHEFFCZYK L.& ZIEGENAUS A., *Katholische Dogmatik*, III (Schöpfungslehre), VI (Gnadenlehre) en VIII (Eschatologie), MM Verlag, Aachen 1997, 1998 en 1996.

Verdere literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdrachten

Inlevering uiterlijk: **15 oktober 2013**

Vak: **Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie II**

Code: B.III.4.II.

Credits: 3 EC

Variant: Major

Jaar: III-V

Docent: Dr. A. van den Hout

Beschrijving: In het licht van de Heilige Schrift en van de patristische en theologische Traditie stelt deze cursus zich ten doel de mens te beschrijven, ingebed in het mysterie van Christus en de Heilige Drieëenheid. Hierbij zullen vraagstukken aan bod komen, die betrekking hebben op de schepping van de wereld en de mens, op zonde en genade, alsmede op de eindbestemming van de mens binnen de horizon van het eeuwig leven. De theologische leer over de mens wordt als volgt onderverdeeld: Scheppingsleer (a), Genadeleer (b) en Eschatologie (c). In de aanvullende lessen voor de Maior-variant zullen genoemde vraagstukken nog meer worden uitgediept dan in de gemeenschappelijke cursus voor Minor en Maior mogelijk zal zijn.

Literatuur: Een cursustekst zal tijdens de colleges ter beschikking worden gesteld.

Aanbevolen literatuur:

SCHEFFCZYK L.& ZIEGENAUS A., *Katholische Dogmatik*, III (Schöpfungslehre), VI (Gnadenlehre) en VIII (Eschatologie), MM Verlag, Aachen 1997, 1998 en 1996.

SANNA I., *Chiamati per nome. Antropologia teologica*, Edizione San Paolo, Cinesello Balsamo (Milano) 1994.

BORDONI N. & CIOLA N., *Gesù nostra speranza. Saggio di escatologia in prospettiva trinitaria*, EDB, Bologna 2000 (edizione riveduta e corretta).

Verdere literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.

Inlevering uiterlijk: **8 juni 2013**

- Code: **B.III.7.2.**
 Vak: **Sacramententheologie. Het gewijde ambt, in het bijzonder het ambt van diaken**
 Credits: 2 EC
 Variant: Minor
 Jaar: III-V
 Docent: Dr. E. Luijten
 Beschrijving: De voortzetting van het apostolisch ambt in het wijdingssacrament. De drie graden van het wijdingssacrament, de eigenheid van elk van deze graden en hun eenheid. Geroepen om te handelen in de persoon van Christus het hoofd. Bedienaar, ontvanger, materie en vorm van dit sacrament. Vragen vanuit de geschiedenis. Het celibaat. Priesterschap van de vrouw? Theologie van het diaconaat. Vrouwelijke diakens? De wijdingsliturgie en de taken van de diaken in de liturgie.
- Literatuur: *Catechismus van de Katholieke Kerk*, nrs. 1533-1600; *Lumen gentium* 18-29; *Presbyterum ordinis* 1-7. 16 (vgl. LG 42). CALSTER S. VAN & WILKENS G. (ed.), *Diaconaat en diaconie*, speciale editie van "Communio" (2001, nr. 2-3). HENDRIKS J., *Vaticanum II en verder...*, Colomba, Oegstgeest- Brugge 1993. INTERNATIONALE THEOLOGENCOMMISSIE, *Document Het Diaconaat, ontwikkeling en perspectieven*, "La Documentation catholique" 85 (2003) 58-107 (een uitgebreide samenvatting treft u aan op de website www.tiltenberg.org)
 Er wordt een gedeeltelijke cursustekst ter beschikking gesteld (over priesterwijding van de vrouw, celibaat, diaconaat van de vrouw e.a.)
- Toetsing: Schriftelijke opdracht
 Inlevering uiterlijk: **13 april 2013**

- Code: **B.III.8a.**
 Vak: **Kerkelijke documenten (a)**
 Credits: 0,5 EC
 Variant: Minor
 Jaar: I
 Docent: Mgr. dr. J. Hendriks
 Beschrijving: De studenten krijgen inzicht in de verschillende 'soorten' kerkelijke documenten, hun benaming en betekenis. Zij leren deze teksten lezen en interpreteren en krijgen een

idee van de inhoudelijke samenhang van de uitingen van het leergezag. Omschrijving van de leerstof: In deze cursus krijgen de studenten een inleiding tot het tweede Vaticaans concilie en een overzicht en bespreking van de grote thematische lijnen van de documenten van dit concilie aan de hand van de teksten. We staan met name stil bij *Lumen gentium*, *Nostra Aetate*, *Dignitatis Humanae*, *Gaudium et spes* en - voor zover de tijd het toelaat - bij *Sacrosanctum concilium*, *Dei verbum* en *Unitatis redintegratio*.

Literatuur:

Verplicht

Een uitgave van de concilie-documenten, bijv.: *Constituties en decreten van het tweede Vaticaans concilie*, Katholiek Archief, Amersfoort 1967 of herdruk.

Als hulpmiddel bij het lezen van de concilie-documenten wordt gebruikt:

HENDRIKS J., *Vaticanum II en verder...*, Colomba, tweede druk, Oegstgeest 2006.

Aanbevolen

ALBERIGO G. (ed.), *Geschichte des zweiten vatikanischen Konzils (1962-1965)*, 5 delen, Mainz / Leuven, 1997vv.; ook in veel andere talen verschenen.

GILHELLIN F., *Constitutio dogmatica De Ecclesia Lumen Gentium. Concilii Vaticani II synopsis*, Rome 1997.

PHILIPS G., *Dogmatische constitutie over de Kerk "Lumen gentium". Geschiedenis, tekst, commentaar*, 2 delen, Antwerpen 1967-1968.

MORRISEY F. & THÉRIAULT M., *Papal and curial pronouncements: their canonical significance in the light of the Code of canon law*, Faculty of canon law; St. Paul University, Ottawa 1995.

Toetsing:

Bij de beoordeling wordt de participatie tijdens de colleges betrokken. Er wordt een eindopdracht gevraagd die ongeveer vier bladzijden zal beslaan.

Inlevering uiterlijk:

15 oktober 2013

Code: **B.III.8b.**
 Vak: **Kerkelijke documenten (b)**
 Credits: 0,5 EC
 Variant: Minor
 Jaar: II
 Docent: Mgr. dr. J. Hendriks

Beschrijving: De studenten krijgen inzicht in de verschillende 'soorten' kerkelijke documenten, hun benaming en betekenis. Zij leren deze teksten lezen en interpreteren en krijgen een idee van de inhoudelijke samenhang van de uitingen van het leergezag. In dit gedeelte van de cursus wordt een overzicht gegeven van de voornaamste post-conciliaire kerkelijke documenten.

Literatuur:

Verplicht

Een uitgave van de concilie-documenten, bijv.: *Constituties en decreten van het tweede Vaticaans concilie*, Katholiek Archief, Amersfoort, 1967 of herdruk.

Als hulpmiddel bij het lezen van de kerkelijke documenten wordt gebruikt:

HENDRIKS J., *Kerkelijke Documenten. Inleiding en repertorium* (Tiltenberg Studies 4), tweede druk Vogelenzang 2010.

Aanbevolen

ALBERIGO G. (ed.), *Geschiede des zweiten vatikanischen Konzils (1962-1965)*, 5 delen, Mainz / Leuven 1997vv.; ook in veel andere talen verschenen.

GILHELLIN F., *Constitutio dogmatica De Ecclesia Lumen Gentium. Concilii Vaticani II synopsis*, Rome 1997.

PHILIPS G., *Dogmatische constitutie over de Kerk "Lumen gentium". Geschiedenis, tekst, commentaar*, 2 delen, Antwerpen 1967-1968.

MORRISEY F. & THÉRIAULT M., *Papal and curial pronouncements: their canonical significance in the light of the Code of canon law*, Faculty of canon law; St. Paul University, Ottawa 1995.

Toetsing: Bij de beoordeling wordt de participatie tijdens de colleges betrokken. Een schriftelijk werkstuk wordt gevraagd van in totaal ongeveer vier bladzijden als antwoord op enkele vragen over de besproken / gelezen documenten.

Inlevering uiterlijk:

13 april 2013

Code: B.IV.1.I.
Vak: Fundamentele moraal I
Credits: 2 EC
Variant: Minor
Jaar: I-II
Docent: Dr. H. van der Meer sj

- Beschrijving: Aan de orde komen:
 1. Algemene inleiding. Waar haalt de katholieke moraaltheologie haar inhoud vandaan? Hoe spreekt Vaticanum II over het gebruik van de resultaten der wetenschappen in de moraaltheologie? Wat beduiden de "tekenen des tijds" voor de moraal? Bestaat er een specifieke katholieke, c.q. christelijke, moraaltheologie?
 2. Enkele algemene begrippen. Aan de orde komen:
 (a) De zgn. "bronnen" van de moraliteit (het object van de handeling, de subjectieve bedoeling, de omstandigheden), intrinsiek goede handelingen, intrinsiek kwade handelingen en indifferente handelingen; situatie-moraal en teleologische moraal, dit alles aan de hand van de encycliek "*Veritatis splendor*" over enkele fundamentele kwesties van de katholieke moraal, d.d. 6 augustus 1993. (b) Handelingen met "dubbel gevolg". (c) Het tolereren van kwaad dat anderen doen. (d) Medewerking verlenen aan het kwaad dat anderen doen. (e) Het geweten. (f) De zonde.
- Literatuur: *Verplicht*
 Syllabus
 In de Syllabus nader aangeduide nummers uit
 TWEDE VATICANSC CONCILIE, Pastorale Constitutie over de Kerk in de wereld van deze tijd *Gaudium et Spes* (7 december 1965).
Catechismus van de Katholieke Kerk, nrs. 1749-1761; 1776-1802; 1846-1876.
Aanbevolen
 JOHANNES PAULUS II, Encycliek aan alle bisschoppen van de katholieke kerk over enkele fundamentele kwesties van de kerkelijke moraal *Veritatis splendor* (6 augustus 1993).
- Toetsing: Schriftelijke beantwoording van vragen. Men kan dit thuis doen, met gebruik van alle materiaal dat men ter beschikking heeft. Er wordt op vertrouwd dat men het wel geheel alleen doet, zonder enige ruggespraak met anderen.
- Inlevering opdracht uiterlijk: **13 april 2013**
- Vak: **Fundamentele moraal II**
 Code: B.IV.1.II.
 Credits: 2 EC
 Variant: Major

- Jaar: I-II
 Docent: Dr. H. van der Meer sj
 Beschrijving: In deze uren wordt dieper ingegaan op de encycliek "*Veritatis splendor*" dan in de lessen Fundamentele moraal I mogelijk was.
- Literatuur: *Verplicht*
 JOHANNES PAULUS II, Encycliek aan alle bisschoppen van de katholieke kerk over enkele fundamentele kwesties van de kerkelijke moraal *Veritatis splendor* (6 augustus 1993)
Aanbevolen
 RIKHOF H.W.M., & VOSMAN F.J.H., *De schittering van de waarheid. Theologische reflecties bij de encycliek Veritatis splendor*, Uitgeverij Meinema, Zoetermeer 1994.
- Toetsing: schriftelijke opdracht
 Inlevering opdracht uiterlijk: **6 juli 2013**

- Code: **B.IV.4.1.**
 Vak: **Seksuele moraal en theologie van het lichaam I**
 Credits: 2 EC
 Variant: Minor
 Jaar: I-II
 Docent: Drs. S. van Aken, mevrouw drs. L. van Aken-de Graaf
 Beschrijving: Hoewel seksuele moraal in eerste instantie gericht lijkt op één van de menselijke gedragingen, zal tijdens de lessen duidelijk worden dat de moraal voor een groot stuk gebaseerd is op basisbeginselen van het geloof en christelijke antropologie. Omgekeerd zal ook aandacht worden besteed aan seksualiteit als eigenheid die het Christendom kan doen begrijpen.
- De Theologie van het Lichaam kan beschouwd worden als een benadering van de mens vanuit met een adequate antropologie. Deze compleet vernieuwende kijk op de mens wordt veelal gezien als mogelijke nieuwe revolutie binnen de theologie.
- Door de Theologie van het Lichaam, die door Johannes Paulus II ontwikkeld is, kunnen veel kerkelijke opinies t.a.v. seksualiteits-issues begrepen worden. Deze opinies (te denken valt aan anticonceptie, seks voor het huwelijk, masturbatie, kuisheid etc.) komen dan ook doorheen de cursus aan de orde.
- De minor behandelt het eerste deel van de Theologie van

het Lichaam ("De oorsprong") en vormt daarmee een goede basis voor de major, waarin eveneens het tweede deel ("De verlossing van het hart") aan de orde zal komen.)

Literatuur:

Verplicht

AKEN S. VAN & AKEN-DE GRAAF L. VAN, *Menselijke liefde in het plan van God. Een kennismaking met de "Theologie van het Lichaam"* (Tiltenberg Studies 6), Vogelenzang 2011.

Aanbevolen

JOHANNES PAULUS II, *Man and Woman He Created Them, a theology of the body*, Pauline Books & Media, Boston 2006, pag. 131-223.

JOHANNES PAULUS II, *'Uomo e Donna lo creò'. Catechesi sull'amore umano*, Città Nuova Editrice, Roma 2001.

WEST C., *Theology of the Body explained, A commentary on John Paul II's "Gospel of the Body"*, Pauline Books & Media, Boston 2003.

WEST C., *Good News about Sex and Marriage, Answers to Your Honest Questions about Catholic Teaching*, St. Anthony Messenger Press, Ohio 2004.

SCOLA A., *The nuptial Mystery*, Wm. B. Eerdmans, Publishing Co., Michigan 2005.

Toetsing:

Schriftelijke opdracht

Inlevering opdracht uiterlijk:

16 maart 2013

Code:

B.IV.4.II.

Vak:

Seksuele moraal en theologie van het lichaam II

Credits:

2 EC

Variant:

Major

Jaar:

I-II

Docent:

Drs. S. van Aken, mevrouw drs. L. van Aken-de Graaf

Beschrijving:

Met Seksuele moraal en Theologie van het lichaam I als basis, wordt in deze cursus dieper ingegaan op morele vragen rondom seksualiteit. Begrippen als 'de huwelijkse betekenis van het lichaam', 'de oorspronkelijke naaktheid', en 'de oorspronkelijke gemeenschap' worden in het licht geplaatst van onze huidige cultuur en onze menselijke ervaringen. De basisbeginselen worden daarmee bron van innerlijke verwezenlijking, en daardoor uitgangspunten voor de pastorale praktijk.

Kernmateriaal voor de cursus wordt gevormd door de twee-

de cyclus van de Theologie van het Lichaam: "de verlossing van het hart".)

Literatuur:

Verplicht:

JOHANNES PAULUS II, *Man and Woman He Created Them, a theology of the body*, Pauline Books & Media, Boston 2006, pag. 131-223.

Daarnaast zal de cursus ondersteund worden door een collegedictaat.

Aanbevolen:

SCOLA A., *The nuptial Mystery*, Wm. B. Eerdmans, Publishing Co., Michigan 2005.

BALTHASAR H.U. VON, *Christlicher Stand*, Johannes Verlag, Einsiedeln 1977.

RHONHEIMER M., *Sexualität und verantwortung*, IMABE, Wien 1995.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering opdracht uiterlijk:

6 juli 2013

Code: **B.IV.6.I.**

Vak: **Theologie van de spiritualiteit I**

Credits: 1 EC

Variant: Minor

Jaar: I-II

Docent: Dr. ir. E. van Heyst sss & mgr. mr. dr. C. van der Ploeg

Beschrijving: Enkele thema's uit de theologie van de spiritualiteit zullen besproken worden door deskundigen: God zoeken in het dagelijks leven (a) en Eucharistische spiritualiteit b).

Literatuur: Literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdrachten

Inlevering uiterlijk

God zoeken in het dagelijks leven: **1 juni 2013**

Eucharistische spiritualiteit: **15 oktober 2013**

Code: **B.IV.6.II.**

Vak: **Theologie van de spiritualiteit II**

Credits: 2 EC

Variant: Major

Jaar: I-II

Docent: Lic. V. McMahon Ic, drs. Th. van Adrichem ofm, dr. J. Bots sj, drs. J. Smith, A. Kortekaas osb, dr. J.M. Tercero Simón

Beschrijving: In een inleiding (a) worden de volgende thema's behandeld: 1) Wat is spiritualiteit? 2) Een korte samenvatting van de geschiedenis van de christelijke spiritualiteit. 3) Christelijk concept van de mens: Zijn verstand en zijn wil, zijn lichaam en hartstochten; Ontmoeting met God. 4) Leven in Christus: de christelijke roeping; Gebed, sacramenten, deugden, geweten, zonde. 5) Spiritualiteit in de moderne wereld. Huwelijk en gezin, werk, politiek, lijden, wetenschap. Vervolgens worden vier grote scholen in de katholieke spiritualiteitstraditie voorgesteld: franciscaanse (b), de benedictijnse (c), de karmelitaanse (d) en de ignatiaanse (e). Ten slotte wordt kennisgemaakt met de spiritualiteit van de Neocatechumenale Weg.

Literatuur: *Catechismus van de Katholieke Kerk*
 De mens (355-412)
 De waardigheid van de menselijke persoon (377-404)
 Het gebed (2558-2865)
 TWEDE VATICANAANS CONCILIE, Pastorale Constitutie over de Kerk in de wereld van deze tijd *Gaudium et Spes* (7 december 1965).
 De waardigheid van de menselijke persoon (12-22)
 Verder literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdrachten

Inlevering uiterlijk:

Franciscaanse spiritualiteit: **10 november 2012**

Ignatiaanse spiritualiteit: **26 januari 2013**

Karmelitaanse spiritualiteit: **13 april 2013**

Benedictijnse spiritualiteit: **6 juli 2013**

Code: B.VIII.1.

Vak: Pedagogie

Credits: 3 EC

Variant: Minor

Jaar: III-V

Docent: Drs. H. Vanheeswijck

Beschrijving: Vandaag leeft de overtuiging dat in opvoeding en onderwijs DIALOOG een fundamentele rol speelt. In tegenstelling tot het éénrichtingsverkeer van overdracht, wordt nu ook een actieve rol aan het kind, de leerling, de cursist, de 'ontvanger' toebedeeld.

Vertegenwoordigers van deze 'dialogale' stroming - Buber,

Levinas, Taylor, Bakhtin,... - komen aan bod in het eerste deel van deze cursus.

Overlevering blijft een onmiskenbaar element van echte dialoog . Pedagogen, opvoeders, leraars, ouders...elke mens moet zich afvragen welke inhouden het overleveren waard zijn en hoe zulke overlevering kan en moet gebeuren. Voorwerp van het tweede deel is de uitdaging om het geloof in Gods Openbaring in Jezus Christus door te geven en te verkondigen in opvoeding en onderwijs.

In het derde en laatste deel worden katholieke pedagogen - de la Salle, Guissani...- en pedagogische stromingen - Pedagogie van de Caritas, Saleziaans opvoedingsproject... - voorgesteld

Literatuur: *verplicht*
Syllabus met reader (verplicht)
aanbevolen
Wordt tijdens de colleges opgegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering uiterlijk: **15 juni 2013**

Code: **B.VIII.3.**

Vak: **Godsdienstsociologie**

Credits: 2 EC

Variant: Major

Jaar: I-II

Docent: Dr. E. Sengers

Beschrijving: In dit college leert u op een sociologische manier te kijken naar veranderingen in kerk en religie en Nederland en leert u dit te plaatsen in het kader van veranderingen in de samenleving in het algemeen. Thema's die aan de orde komen zijn: 1. wat is sociologie en wat is de verhouding kerk en samenleving? 2. godsdienstige organisatievorming 3. modernisering van de samenleving.

Literatuur: DEKKER G. & STOFFELS H.C., *Godsdienst en samenleving. Een introductie in de godsdienstsociologie*, 8^e druk, Kok, Kampen 2009.

Toetsing: Take-home tentamen waarbij aan de hand van de literatuur en de collegestof op een sociologische manier gereageerd moet worden op drie stellingen. Deze drie stellingen zijn ontleend aan de drie hierboven beschreven thema's. In uw reactie moet u laten zien dat u de stof heeft bestudeert,

beheerst en er zelfstandig en kritisch mee om kunt gaan. Voor de beantwoording van elke stelling mag maximaal één A4 gebruikt worden (in 12pts lettertype met normale bladspiegel).

Inlevering uiterlijk:

4 mei 2013

Code: **B.IX.5.**

Vak: **Wat is geloven?**

Credits: 2 EC

Variant: Major

Jaar: III-V

Docent: Drs. J. Smith

Beschrijving: In het Jaar van het Geloof klinkt een vraag die sint Augustinus al stelde: *Quid est enim credere*: Wat is geloven eigenlijk? Op deze vraag wordt in deze cursus ingegaan. Hierbij komen de volgende thema's aan de orde: hoe verloopt een proces van gaan geloven? Bestaat er een katholieke manier van geloven? Wat zijn de *fides qua* en *fides quae*? Welke verhouding is er tussen in God geloven en God ervaren? Kunnen geloven en twijfelen samen gaan? Moet je van je geloof getuigen? En heb je een geloofsgemeenschap nodig?

Literatuur: *Aanbevolen*

Catechismus van de Katholieke Kerk, nrs. 142 - 184.

SICARI A., *Das geistliche Leben des Christen. Glaubenserfahrung und Wege zur Heiligkeit* (AMATECA XVII/1), Bonifatius-Verlag, Paderborn 1998.

ARTS H., *Zie, Ik ben met u. Over Godservaringen*, Leuven 2005.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering uiterlijk:

15 oktober 2013

Code: **B.X.1a.**

Vak: **Pastoraaltheologie (a)**

Credits: 1 EC

Variant: Minor

Jaar: III-V

Docent: Drs. L. Peetam

Beschrijving: Het is de bedoeling enig inzicht te geven in de eigenheid van de pastorale benadering van de mensen te midden van

de andere vormen van hulpverlening. Meer bepaald zal hierbij aandacht besteed worden aan de veranderingen in de samenleving en in het denken en aan de implicaties die daaruit resulteren voor het pastorale handelen. In dit deel komt het eigene van het pastorale handelen in het licht van de openbaring, de theologische traditie en de kerkgeschiedenis aan de orde.

Literatuur: Syllabus
Verdere literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.
Toetsing: Schriftelijke opdracht
Inlevering uiterlijk: **1 juni 2013**

Code: **B.X.1b.**
Vak: **Pastoraaltheologie (b)**
Credits: 1 EC
Variant: Minor
Jaar: III-V
Docent: Mgr. prof. dr. S. van Calster
Beschrijving: In dit tweede deel van het vak pastoraaltheologie wordt ingegaan op de opbouw en de structuur van de christelijke gemeenschap.
Literatuur: Syllabus
Toetsing: Schriftelijke opdracht
Inlevering uiterlijk: **6 juli 2013**

Code: **B.X.1c.**
Vak: **Pastoraaltheologie (c)**
Credits: 1 EC
Variant: Minor
Jaar: III-V
Docent: Prof.dr. P.L. Koopman
Beschrijving: In aanvulling op Pastoraaltheologie (a) en (b) zal worden ingegaan op enkele praktische aspecten in het pastoraat. Aan de orde zullen komen: pastoraal leiderschap, het motiveren van vrijwilligers, samenwerking en regiovorming, omgaan met stress, competenties en rollen in het pastoraat, de plaats van de kerk in een seculiere samenleving.

Literatuur:	<i>Verplicht</i>
	Syllabus
	<i>Aanbevolen</i>
	GANZEVOORT R. & VISSER J., <i>Zorg voor het verhaal: Achtergrond, methode en inhoud van pastorale begeleiding</i> , Meinema, Zoetermeer 2007.
	NOUWEN H., <i>Pastoraat en spiritualiteit</i> , Lannoo, Tiel 2010.
	ROEST H. DE, <i>Een huis voor de ziel. Gedachten over de kerk voor binnen en buiten</i> , Meinema, Zoetermeer 2010.
	STASSEN P. & HELM A. VAN DER, <i>Parochie in beweging: Geloven in plaatselijke geloofsgemeenschappen</i> , Abdij van Berne, Heeswijk 2010.
Toetsing:	Schriftelijke opdracht
Inlevering uiterlijk:	15 oktober 2013

Code:	B.X.1d.
Vak:	Pastoraaltheologie (d)
Variant:	Minor
Jaar:	III-V
Docent:	Ir. E. Dijkema & mevr. A. van Zeeland
Beschrijving:	Nieuwe bewegingen en gemeenschappen: Paus Johannes Paulus II noemde op 30 mei 1998 de nieuwe bewegingen een 'antwoord van de Heilige Geest op de grote uitdagingen van onze tijd. [Hij zag ze als uitingen van de charismatische dimensie van de Kerk, dezelfde die door de eeuwen heen vele ordes en congregaties heeft voortgebracht.] U maakt kennis met historie en kenmerken van dit eigentijdse fenomeen in de Kerk. Ook wordt kort ingegaan op de variëteit van groepen en de betekenis die ze hebben voor Kerk en het pastoraat in Nederland.

Code:	B.X.4.1.
Vak:	Pastorale gespreksvoering
Credits:	2 EC
Variant:	Minor
Jaar:	III-V
Docent:	F. Geels
Beschrijving:	In dit onderdeel van de leergang leert de student over de professe van het helpende gesprek in het algemeen: houding, mogelijkheden en gevaren van verschillende soorten

interventies, opbouw, voortgang en afronding. Vervolgens leert de student over het typisch eigene van het pastorale gesprek: het helpende gesprek in de context van geloven, gevoerd door iemand die daartoe door de kerk geroepen is. Tenslotte wordt aandacht gegeven aan enkele specifieke categorieën van pastorale gesprekken, zoals de voorbereiding op de sacramenten van doopsel en huwelijk en het gesprek bij het overlijden van een dierbare. Tijdens de cursusdagen zal het accent liggen op het inoefenen van het pastorale gesprek, met gebruikmaking van verschillende methodieken, zoals het rollenspel. In een later stadium zal er ook aandacht worden gegeven aan verbatim analyse.

Literatuur: Literatuur wordt tijdens de colleges aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering opdracht uiterlijk: **15 oktober 2013**

Code: **B.XI.2012-2013**

Vak: **Jaaropdracht**

Credits: 2 EC

Docent: Varii

Beschrijving: Jaarlijks wordt van de student gevraagd een tekst te bestuderen en aan de hand van richtvragen een werkstuk te maken waaruit de verwerking van de inhoud blijkt. In de regel gaat het om een recent verschenen kerkelijk document, zoals een encycliek of een apostolische exhortatie.

Literatuur: TWEDE VATICANAANS CONCILIE, Decreet over het lekenapostolaat *Apostolicam actuositatem* (18 november 1965).

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering werkstuk uiterlijk: **15 december 2012**

Code: **L.II.II.**

Vak: **Bijbelse theologie II**

Credits: 3 EC

Docent: Dr. R. Gouw

Beschrijving: In deze cursus zullen Nieuwtestamentische pericopen nader worden bekeken. Cursisten komen tot een eigen, berekeneerde benadering en interpretatie van de tekst. Deze wordt vervolgens vergeleken met exegetische inzichten en opvattingen van anderen, zoals deze in de literatuur (commentaren, monografieën en artikelen) te vinden is. Aldus

komen we ook tot een kritische houding ten opzichte van de standpunten die daar te vinden zijn.

Literatuur: Wordt tijdens de cursus opgegeven.
 Toetsing: Opdrachten die tijdens de cursus worden gegeven.
 Inlevering uiterlijk: **22 juni 2013**

Code: **L.III.2.I.**

Vak: **Vraagstukken fundamentele theologie I**

Credits: 3 EC

Docent: Dr. A. van den Hout

Beschrijving: Dit studiejaar zal binnen de opdracht van het vak Fundamentele Theologie bijzondere aandacht worden besteed aan:

1. Basisrichtlijnen voor het beoefenen van de katholieke theologie.

2. De hermeneutiek van de heilige Schrift in de Kerk.

Ad 1) De jaren die volgden op het Tweede Vaticaans Concilie zijn bijzonder productief geweest voor de katholieke theologie. De reflectie op zoveel nieuwe theologische thema's bracht echter ook het gevaar van fragmentarisering met zich mee. De op zichzelf legitieme veelvoud van theologische benaderingen dreigt het werk van de theologen teveel af te snijden van een gemeenschappelijke basis. Vandaar de noodzaak om, steunend op de richtlijnen van het Leergezag, te werken vanuit perspectieven en principes die kenmerkend zijn voor een authentieke katholieke theologiebeoefening.

Ad 2) Met de postsynodale apostolische exhortatie *Verbum Domini* van 2010 beschikt de Kerk over een verdere uitwerking van de Dogmatische Constitutie over de goddelijke openbaring 'Dei Verbum' van 18 november 1965. Nader bekeken zal worden de hermeneutiek van de heilige Schrift in de Kerk, zoals deze reeds door het Concilie was verwoord en in deze exhortatie tot verdere ontwikkeling is gebracht.

Literatuur: PAUSELIJKE BIJBELCOMMISSIE, *De interpretatie van de bijbel in de Kerk* (15 april 1993).

CONGREGATIE VOOR DE GELOOFSLEER, *Instructie 'Donum veritatis. Over de kerkelijke roeping van de theoloog'* (24 mei 1990).

INTERNATIONALE THEOLOGISCHE COMMISSIE, "Theologie van-

daag. Perspectieven, principes en criteria”, in: *Collationes* 42 (2012/2), pp. 177-222.

HÜNERMANN P. - HILBERATH B.J. (ed.), *Herders Theologischer Kommentar zum Zweiten Vatikanischen Konzil. Band 3, Freiburg-Basel-Wien*, 2005, pp. 695-819 (= *Dei Verbum*, kommentiert von H. HOPING).

BENEDICTUS XVI, *Postsynodale Apostolische Exhortatie Verbum Domini. Over het Woord van God en de zending van de Kerk* (30 september 2010).

Verdere literatuur zal tijdens de colleges worden verstrekt.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering uiterlijk: **15 oktober 2013**

Code: **L.IV.1.I.**

Vak: **Vraagstukken moraaltheologie I**

Credits: 3 EC

Docent: Dr. J.M. Tercero Simón & lic. L. Georges

Beschrijving: Een aantal fundamentele en praktische morele kwesties zal worden behandeld, nl. vrijheid en wet; geweten en waarheid; intrinsiek kwaad; medewerking aan het kwaad; principe van het dubbel effect; vraagstukken rondom seksualiteit en bio-ethiek.

Literatuur: Wordt in de colleges aangegeven.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering uiterlijk: **13 april 2013**

Code: **L.VII.II.**

Vak: **Christelijke kunst II**

Credits: 3 EC

Docent: Prof. dr. P. van Dael sj

Beschrijving: In het *Leven van de heilige Pancratius*, een geschrift uit de 7de eeuw, lezen we dat deze heilige door de apostel Petrus werd uitgezonden om kerken te bouwen en te versieren, waarbij miniaturen van oud- en nieuwtestamentische scènes in een perkamenten codex als voorbeeld moesten dienen: *Beeld dit alles in de kerk af. Zo zullen de bezoekers... herinnerd worden aan de menswording van de Heer en geïnspireerd tot een vuriger geloof.* Dit verhaal kan niet kloppen, maar laat wel zien dat men ervan uitging dat de prediking vanouds werd ondersteund door afbeeldingen.

De cursus *Christelijke kunst II* laat zien hoe de Bijbel in verschillende periodes is 'vertaald' in afbeeldingen. In zeven bijeenkomsten komen de volgende thema's aan bod:

1. Genesis 1-11: schepping, paradijs, zondeval
2. Bijbelse mannen en vrouwen: Jakob, David, Job, Tobit, Judit, Ester, Susanna
3. Bijbelse thema's: tempel, bruid en bruidegom van het Hooglied, engelen en duivelen
4. Geboorte van Jezus
5. Parabels en genezingswonderen
6. Lijden en opstanding
7. Openbaring van Johannes

Literatuur:

Verplicht

Syllabus

Aanbevolen

DAEL P. VAN, *De verbeelding van het Woord. 2. De Middeleeuwen (600-1500). Een iconografische studie*, Kampen 2003.

HAAG H., KIRCHBERGER J.H., SÖLLE D., *Vrouwen in de Bijbel*, Leuven 1993.

HINZ P., *Deus Homo. Das Christusbild von seinen Ursprüngen bis zur Gegenwart. Band 1. Das erste Jahrtausend*, Berlijn 1973.

HINZ P., *Deus Homo. Das Christusbild von seinen Ursprüngen bis zur Gegenwart. Band 2. Von der Romanik bis zum Ausgang der Renaissance*, Berlijn 1981.

KIRSCHBAUM E. & BRAUNFELS W. (ed.), *Lexikon der christlichen Ikonographie* (8 delen), Rome/Freiburg im Breisgau etc. 1990.

KOLLAARD U., *Profetie en vervulling. Over de relatie tussen het Oude en Nieuwe Testament in de middeleeuwse kunst*, Amsterdam 2008.

LAARHOVEN J. VAN, *De beeldtaal van de christelijke kunst. Geschiedenis van de iconografie*, Nijmegen/Amsterdam 2008.

MÂLE E., *L'art religieux du XIIe siècle en France*, Parijs 1928.

MÂLE E., *L'art religieux du XIIIe siècle en France*, Parijs 1925.

MÂLE E., *L'art religieux de la fin du moyen âge en France*, Parijs 1925.

MÂLE E., *L'art religieux de la fin du XVIe siècle, du XVe*

siècle e du XVIIIe siècle, Parijs 1949.

MEER F. VAN DER, *Apocalypse. Visioenen uit het Boek der Openbaring in de kunst*, Antwerpen 1978.

MEER F. VAN DER, SIBBELEE H., *Imago Christi. Christusbeeltenissen in de sculptuur benoorden Alpen en Pyreneeën*, Antwerpen 1980.

PSEUDO-BONAVENTURA, *Meditations on the life of Christ* (vertaling I. Ragusa en R.B. Green), Princeton N.J. 1977.

RÉAU L., *Iconographie de l'art chrétien* (6 delen), Parijs 1955-1959.

SCHILLER G., *Iconography of Christian art. Volume 1. Christ's incarnation – childhood – baptism – temptation – transfiguration – works and miracles*, Londen 1971

SCHILLER G., *Iconography of Christian art. Volume 2. The passion of Jesus Christ*, Londen 1972.

SCHMIDT P., *In de handen van mensen. 2000 jaar Christus in kunst en cultuur*, Leuven 2000.

TIMMERS J.J.M., *Christelijke symboliek en iconografie*, Bussum 1974.

TÜMPEL CHR. e.a., *Het Oude Testament in de schilderkunst van de Gouden Eeuw*, Zwolle 1991.

WAL J. DE, *Kunst zonder kerk. Nederlandse beeldende kunst en religie 1945-1990*, Amsterdam 2002.

WELLEN G., *De verbeelding van het Woord. 1. De oudchristelijke wereld (200-600). Een iconografische studie*, Baarn 1999.

Toetsing: Schriftelijke opdracht

Inlevering opdracht uiterlijk: **15 oktober 2013**

Code: **L.VIII.1.**

Vak: **Pedagogie**

Credits: 3 EC

Docent: Drs. H. Vanheeswijck

Beschrijving: In deze cursus worden vragen naar de grondslagen van opvoeding en vorming - in onderwijs, gezin en elders - bestudeerd en beantwoord. In alle tijden hebben mensen nagedacht en verwoord hoe je kinderen én volwassenen kan helpen op hun zoektocht naar een waarde(n)volle levensoriëntatie. In het eerste deel wordt de geschiedenis van de pedagogie behandeld en speciaal wordt nagegaan hoe veranderingen in cultuur en samenleving doorwerken in

opvoeding en onderwijs.

Ook vandaag is er nood aan een vernieuwde bezinning op opvoeding en onderwijs. In deel II zoeken we naar de actuele weerstanden en mogelijkheden van Kerkopbouw in opvoeding en onderwijs. Hoe levenslang leren en leven met de verrezen Christus in ons midden ?

Literatuur:

Verplicht

Syllabus met reader.

Aanbevolen

Wordt tijdens de colleges opgegeven.

Toetsing:

Schriftelijke opdracht

Inlevering uiterlijk:

15 juni 2013

Code:

L.VIII.4.II.

Vak:

Sociologie II

Credits:

3 EC

Docent:

Dr. E. Sengers

Beschrijving:

Sociologie is de wetenschap van het menselijk samenleven, en van de invloed van dat samenleven op het handelen van mensen. In deze cursus zult u nader kennis maken met de sociologie aan de hand van de hoofdvragen van de sociologie: cultuur en sociaal bewustzijn, structuur en sociale ongelijkheid, sociale verandering en conflict. U zult tijdens de colleges kennis maken met sociologische begrippen en theorieën die antwoorden geven op deze vragen; daarbij zult u veel kennis vergaren over de Nederlandse samenleving. Het leerdoel is dat u de verkregen kennis kunt toepassen op uw eigen werksituatie. Dit wordt getoetst aan de hand van een praktijkvoorbeeld.

Literatuur:

Verplicht (van tevoren aanschaffen)

HOEKSEMA K.J. & WERF S. VAN DER, *Sociologie voor de praktijk. Een Inleiding*, Coutinho, Bussum 2012, ISBN: 9789046902288.

Toetsing:

Schriftelijke opdracht

Inlevering opdracht uiterlijk:

22 juni 2013

Code:

L.X.1.I.

Vak:

Pastoraaltheologie I: Huwelijks- en gezinsspastoraal

Credits:

3 EC

Docent:

Drs. S. van Aken, mevrouw drs. L. van Aken-de Graaf

Beschrijving: De module Huwelijk- en Gezinspastoraat gaat uit van de Kerkelijke visie op de mens als wezen dat zichzelf kan verwezenlijken door de gave van zichzelf. Deze module omvat diverse (vak)gebieden, die dan ook door verschillende specialisten kunnen worden benaderd. Daarbij valt te denken aan fundamentele antropologische uitgangspunten m.b.t. huwelijkspastoraat, therapeutische begeleiding van echtparen, psychopathologie binnen de relatie, omgaan met huwelijksproblematiek, issues rondom vruchtbaarheid, opvoedingsvraagstukken en geloofsoverdracht aan kinderen en ouders.

De module gaat uit van goede kennis op het gebied van de algemene moraal, seksuele moraal, bioethiek en theologie van het lichaam.

Literatuur: Literatuur wordt aangegeven door betreffende docenten, in de vorm van collegedictaat of handleiding.

Toetsing:

Inlevering uiterlijk:

15 oktober 2013

Code:

L.X.4.

Vak:

Gaudium et spes

Credits:

3 EC

Docent:

Prof. dr. G. van Wissen

Beschrijving:

Na de bachelorcurcus Katholieke Sociale Leer (KSL) en de vervolgcursus "Het christelijk mensbeeld in de moderne tijd", wordt in deze licentiaatscurcus het basisdocument van de moderne KSL bestudeerd, t.w. de Pastorale Constitutie over de wereld van deze tijd, *Gaudium et Spes*, vastgesteld op het Tweede Vaticaans Concilie op 7 december 1965.

Met dit document begint een nieuwe fase in de KSL, waarbij als grondslag voor de KSL eenduidig de menselijke waardigheid wordt genomen. Het is ook een oproep aan alle mensen van goede wil om samen aan een samenleving te werken die op deze menselijke waardigheid is gebouwd.

Onderwijs:

In deze curcus gaan we samen dit document bestuderen en de daarin behandelde thema's analyseren. Iedere deelnemer kiest een van deze thema's voor een werkstuk, waarin hij of zij dit thema uitwerkt mede aan de hand van de literatuur.

- Literatuur: *Verplicht*
 TWEEDE VATICANAANS CONCILIE, Pastorale Constitutie over de Kerk in de wereld van deze tijd *Gaudium et Spes* (7 december 1965).
 'Gaudium et Spes' in: DWIJER J.A., *The New Dictionary of Catholic Social Thought*, Collegeville (Arz.) 1994. (wordt toegestuurd)
- Toetsing: Mondeling over de stof en het werkstuk.
- Datum mondeling: in overleg met de docent

16. Stagebeschrijvingen

Code: **B.X.D.**
 Stage: **Doelstellingen stages diakenopleiding**

Beschrijving:

Doel van de stages is de kandidaat te laten groeien in de houding en vaardigheden die nodig zijn om vruchtbaar te kunnen werken op de drie terreinen van dienstbetoon (*diaconia*) waarop hij zich voorbereidt: dat van de diaconie (*diaconia caritatis*), de liturgie (*diaconia liturgiae*) en verkondiging (*diaconia verbi*). Het accent zal daarbij op de diaconie liggen. Om zich een pastorale houding eigen te kunnen maken en zich te oefenen in (pastorale) communicatie, zal tevens aandacht worden besteed aan pastorale gespreksvoering.

1. Diaconie (*diaconia caritatis*)

Bij de stages wordt telkens gelet op mogelijkheden de diaconale dimensie nader te leren kennen en de zorg voor de diaconie in te oefenen. Een deel van de stagetijd zal in hoofdzaak gericht zijn op het werkveld van de diaconie. Wanneer de stageplaats een parochie is, treedt, indien mogelijk, de stagiair in contact met de Parochiële Caritas Instelling en neemt hij deel aan een M.O.V.-groep.

2. Liturgie (*diaconia liturgiae*)

Wanneer de stageplaats een parochie is, kan de stagiair deelnemen aan bijvoorbeeld een liturgische werkgroep of een avondwakegroep. Bij voorkeur zal hij betrokken worden bij de voorbereiding op de sacramenten, met name doopsel en huwelijk. In de loop van de stage kan hij tijdens de liturgie functioneren als lector en/of acoliet. De liturgische oefening wordt verzorgd door een docent van de opleiding.

3. Verkondiging (diaconia verbi)

Gedurende de stages oefent de stagiair zich om het woord te voeren. Tijdens de liturgie is dit mogelijk door het houden van openingswoordjes en overwegingen in een gebedsdienst of avondwake. Het is aan te bevelen dat de stagiair zich in het begin van de stage tijdens de liturgie aan de parochie voorstelt, waarbij hij ook aandacht besteedt aan zijn roeping. Als lector kan hij zich bij de schriftlezing en de voorbeden in het voorlezen oefenen. Naar gelang de aanleg en kwaliteiten van de stagiair kan hij ook aandacht geven aan catechese, zowel aan kinderen als aan volwassenen. Ook kan hij enkele stukjes schrijven voor het parochieblad.

4. Pastorale gespreksvoering

Tijdens de stages oefent de stagiair de pastorale gespreksvoering door - in overleg met de stagebegeleider/supervisor en de werkbegeleider - huisbezoeken af te leggen. Te denken valt aan (ernstig) zieken, nabestaanden van overledenen, nieuw aangekomenen in een parochie, ouders van dopelingen, gezinnen met een vormeling en huwelijkskandidaten. Tenslotte kan men denken aan groepen die de pastor ter plaatse nauwelijks bereikt, zoals bijvoorbeeld jongeren en randkerkelijken.

Voor de organisatie van de stages, zie *10. Pastorale vorming*, pag. 21.

Code: **B.X.C.**

Stage: **Doelstellingen stages catechistenopleiding**

Beschrijving:

Het algemene doel van de stages is de studenten in de gelegenheid stellen zich de houding en vaardigheden eigen te maken die nodig zijn voor een vruchtbare invulling van hun functie als catechist. De studenten kunnen voor de toekomstige uitoefening van hun taak kiezen voor een meer catechetisch of een meer pastoraal accent. Deze accentzetting werkt door in de feitelijke invulling van de stages. De volgende werkvelden, die elkaar kunnen overlappen, worden onderscheiden:

1. Pastoraat

Tijdens de stages oefenen de stagiairs zich in pastorale vaardigheden, met name pastorale gespreksvoering, door, in overleg met de stagebegeleider/supervisor en de werkbegeleider, huisbezoeken af te leggen. Te denken valt aan zieken, nabestaanden van overledenen, nieuw aangekomenen in een parochie, ouders van dopelingen, gezinnen met een vormeling en huwelijkskandidaten. Tenslotte kan men denken aan groepen die de pastor ter plaatse soms nauwelijks bereikt, zoals jongeren en randkerkelijken.

2. Catechese en verkondiging

De stagiairs oefenen zich in schriftelijke en verbale vaardigheden, (geloofs)communicatie met en (geloofs)overdracht aan personen en groepen, bijvoorbeeld in catecheselessen in of buiten de school, kindernevendiensten, geloofscursussen, gespreksgroepen, bijdragen aan het parochieblad, voorlezen en overwegingen in de liturgie, enz.

3. Diaconie

De stagiairs maken kennis met het diaconale werkveld en oefenen een diaconale gevoeligheid in voor minderbedeelden, kansarmen en noodlijdenden, bijvoorbeeld in een M.O.V.-, rouwverwerkings-, of ziekenbezoekgroep.

4. Liturgie

De stagiairs oefenen zich in het voorbereiden van en bijdragen aan (sacramentele) liturgische vieringen. Bij de voorbereiding wordt onder meer gedacht aan de doop-, communie-, vormsel- en huwelijksvoorbereiding. Verder kunnen de stagiairs in liturgische vieringen bijvoorbeeld voorlezen, buiten de Eucharistieviering een overweging houden, de voorbeden maken en verrichten en de heilige communie uitreiken.

Voor de organisatie van de stages, zie *10. Pastorale vorming*, pag. 21.

17. Studieprogramma

ROOSTER 2012 / 2013			
	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 1 september 2012 collegedag major & minor			
1	B.IV.1.I. Fundamentele moraal I (H. van der Meer)	B.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)	L.X.4. Gaudium et spes (G. van Wissen)
2			
3			
4	B.III.1.I. Fundamentele theologie I (M. Wagemaker)	B.X.4.1. Pastorale gespreksvoering (F. Geels)	L.III.2.I. Vraagstukken fundamentele theologie I (A. van den Hout)
5			
6			L.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)
7	Jaar I: B.0.1a. Inleiding studie theologie (a) (B. Hartmann) Jaar II: B.III.8b. Kerkelijke documenten (b) (J. Hendriks)		

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 15 september 2012 collegedag major & minor			
1	B.III.1.I. Fundamentele theologie I (M. Wagemaker)	B.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)	geen colleges
2			
3			
4	B.IV.4.I. Seksuele moraal en theologie van het lichaam I (S. & L. van Aken)	B.X.4.1. Pastorale gespreksvoering (F. Geels)	
5			
6			
7			
zaterdag 29 september 2012 bezinningsdag (J. Smith)			
maandag 1 oktober 2012 admissio diakenkandidaten aanstelling b.b. v/d H. Communie			
zaterdag 6 oktober 2012 collegedag major & minor			
1	B.IV.1.I. Fundamentele moraal I (H. van der Meer)	B.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)	L.X.4. Gaudium et spes (G. van Wissen)
2			
3			
4			L.II.II. Bijbelse theologie II (R. Gouw)
5	B.III.1.I. Fundamentele theologie I (M. Wagemaker)	B.X.4.1. Pastorale gespreksvoering (F. Geels)	L.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)
6			
7			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
vrijdag 12 oktober 2012 baccalaureaatsexamen			
zaterdag 13 oktober 2012 colledag major			
1	B.IV.6.II. Theologie van de spiritualiteit (b): Franciscaanse spiritualiteit (Th. van Adrichem)	B.IX.5. Wat is geloven? (J. Smith)	(geen colleges)
2			
3			
4	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)	B.II.4.1. Bijbelse exegese Oude Testament (A. Jaakke)	
5			
6		B.III.4.II. Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie II (A. van den Hout)	
7			
woensdag 24 oktober 2012 colledag major			
1	B.IV.4.II. Seksuele moraal en theologie van het lichaam II (S. & L. van Aken)	B.II.4.1. Bijbelse exegese Oude Testament (A. Jaakke)	L.VIII.4.II. Sociologie II (E. Sengers)
2			
3			
4	B.IV.6.II. Theologie van de spiritualiteit (a) Inleiding (V. McMahon)	B.I.3.1. Metafysica (J. Vijgen)	L.IV.1.I. Vraagstukken moraaltheologie I (J.M. Tercero Simón & L. Georges)
5			
6			
7			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
donderdag 25 oktober 2012 collegedag major			
1	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (M. Wagemaker)	B.III.4.II. Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie II (A. van den Hout)	L.VIII.4.II. Sociologie II (E. Sengers)
2			
3			
4			
5	B.IV.4.II. Seksuele moraal en theologie van het lichaam II (S. & L. van Aken)	B.I.3.1. Metafysica (J. Vijgen)	L.II.II. Bijbelse theologie II (R. Gouw)
6			
7			
vrijdag 26 oktober 2012 collegedag major			
1	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (M. Wagemaker)	B.I.3.1. Metafysica (J. Vijgen)	L.X.4. Gaudium et spes (G. van Wissen)
2			
3			
4			L.II.II. Bijbelse theologie II (R. Gouw)
5	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)	B.III.4.II. Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie II (A. van den Hout)	
6			
7			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 3 november 2012 collegedag major & minor			
1	B.III.1.I. Fundamentele theologie I (M. Wagemaker)	B.III.7.2. Sacramenten- theologie. Het gewijde ambt, in het bijzonder het ambt van diaken (E. Luijten)	L.VIII.4.II. Sociologie II (E. Sengers)
2			
3			
4	B.IV.4.I. Seksuele moraal en theologie van het lichaam I (S. & L. van Aken)	B.III.4.I. Scheppingsleer, theolo- gische antropologie en eschatologie I (A. van den Hout)	L.IV.1.I. Vraagstukken moraal- theologie I (J.M. Tercero Simón & L. Georges)
5			
6		B.X.4.1. Pastorale gespreksvoe- ring (F. Geels)	L.III.2.I. Vraagstukken funda- mentele theologie I (A. van den Hout)
7			
zaterdag 10 november 2012 collegedag major			
1	B.IV.6.IIc. Theologie van de spiritualiteit (c) Ignatiaanse spirituali- teit (J. Bots)	B.IX.5. Wat is geloven? (J. Smith)	L.X.4. Gaudium et spes (G. van Wissen)
2			
3			
4	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)	B.II.4.1. Bijbelse exegese Oude Testament (A. Jaakke)	L.IV.1.I. Vraagstukken moraal- theologie I (J.M. Tercero Simón & L. Georges)
5			
6		B.III.4.II. Scheppingsleer, theolo- gische antropologie en eschatologie II (A. van den Hout)	
7			
zaterdag 17 november 2012 diakenwijding / catechistenzending			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 24 november 2012 collegedag major & minor			
1	B.III.1.I. Fundamentele theologie I (M. Wagemaker)	B.III.7.2. Sacramenten- theologie. Het gewijde ambt, in het bijzonder het ambt van diaken (E. Luijten)	L.X.4. Gaudium et spes (G. van Wissen)
2			
3			
4	B.IV.4.I. Seksuele moraal en theologie van het lichaam I (S. & L. van Aken)	B.III.4.I. Scheppingsleer, theolo- gische antropologie en eschatologie I (A. van den Hout)	L.II.II. Bijbelse theologie II (R. Gouw)
5			
6		B.X.4.1. Pastorale gespreksvoe- ring (F. Geels)	
7			
zondag 25 november 2012 bezinningsdag (G. Wilkens)			
zaterdag 8 december 2012 cursus b.b. v/d H. Communie			
zaterdag 15 december 2012 collegedag major & minor			
1	B.IV.1.I. Fundamentele moraal I (H. van der Meer)	B.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)	L.III.2.I. Vraagstukken funda- mentele theologie I (A. van den Hout)
2			
3			
4	B.IV.4.I. Seksuele moraal en theologie van het lichaam I (S. & L. van Aken)	B.X.4.1. Pastorale gespreksvoe- ring (F. Geels)	L.II.II. Bijbelse theologie II (R. Gouw)
5			
6			L.IV.1.I. Vraagstukken moraal- theologie I (J.M. Tercero Simón & L. Georges)
7			
zondag 16 december 2012 bezinningsdag (G. Wilkens)			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 5 januari 2013 collegedag major & minor			
1	B.IV.1.1. Fundamentele moraal I (H. van der Meer)	B.III.7.2. Sacramenten- theologie. Het gewijde ambt, in het bijzonder het ambt van diaken (E. Luijten)	L.VII.II. Christelijke kunst II (P. van Dael)
2			
3			
4	B.II.3.2. Inleiding Nieuwe Testa- ment: Johannes (R. Gouw)	B.III.4.1. Scheppingsleer, theolo- gische antropologie en eschatologie I (A. van den Hout)	L.IV.1.1. Vraagstukken moraal- theologie I (J.M. Tercero Simón & L. Georges)
5		B.X.1c. Pastoraaltheologie (c) (P. Koopman)	L.III.2.1. Vraagstukken funda- mentele theologie I (A. van den Hout)
6			
7	Jaar I: B.0.1a. Inleiding studie theologie (a) (B. Hartmann) Jaar II: B.III.8b. Kerkelijke documenten (b) (J. Hendriks)		
zaterdag 12 januari 2013 cursus b.b. v/d H. Communie			
zaterdag 19 januari 2013 cursus b.b. v/d H. Communie			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 26 januari 2013 collegedag major & minor			
1	B.IV.1.I. Fundamentele moraal I (H. van der Meer)	B.III.7.2. Sacramenten- theologie. Het gewijde ambt, in het bijzonder het ambt van diaken (E. Luijten)	L.VII.II. Christelijke kunst II (P. van Dael)
2			
3			
4	B.III.1.I. Fundamentele theolo- gie I (M. Wagemaker)	B.II.5.1. Bijbelse exegese Nieu- we Testament: Capita selecta (R. Gouw)	L.IV.1.I. Vraagstukken moraal- theologie I (J.M. Tercero Simón & L. Georges)
5			
6		B.III.4.I. Scheppingsleer, theolo- gische antropologie en eschatologie I (A. van den Hout)	L.II.II. Bijbelse theologie II (R. Gouw)
7			
dinsdag 29 januari 2013 docentenvergadering			
maandag 4 februari 2013 aanstelling acoliet			
woensdag 6 februari 2013 collegedag major			
1	B.VIII.3. Godsdienstsociologie (E. Sengers)	B.II.4.1. Bijbelse exegese Oude Testament (A. Jaakke)	L.X.4. Gaudium et spes (G. van Wissen)
2			
3		B.I.3.1. Metafysica (J. Vijgen)	L.IV.1.I. Vraagstukken moraal- theologie I (J.M. Tercero Simón & L. Georges)
4			
5	B.IV.4.II. Seksuele moraal en theologie van het lichaam II (S. & L. van Aken)	B.II.4.1. Bijbelse exegese Oude Testament (A. Jaakke)	L.III.2.I. Vraagstukken funda- mentele theologie I (A. van den Hout)
6			
7			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
donderdag 7 februari 2013 collegedag major			
1	B.VIII.3. Godsdienstsociologie (E. Sengers)	B.III.4.II. Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie II (A. van den Hout)	L.IV.1.I. Vraagstukken moraaltheologie I (J.M. Tercero Simón & L. Georges)
2			
3		B.I.3.1. Metafysica (J. Vijgen)	L.III.2.I. Vraagstukken fundamentele theologie I (A. van den Hout)
4			
5	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (M. Wagemaker)	B.I.3.2. Natuurlijke Godsleer (J. Vijgen)	L.X.1.I. Pastoraaltheologie I: Huwelijks- en gezinspastoraal (S. & L. van Aken)
6			
7			
vrijdag 8 februari 2013 collegedag major			
1	B.VIII.3. Godsdienstsociologie (E. Sengers)	B.I.3.2. Natuurlijke Godsleer (J. Vijgen)	L.III.2.I. Vraagstukken fundamentele theologie I (A. van den Hout)
2			
3			L.X.1.I. Pastoraaltheologie I: Huwelijks- en gezinspastoraal (S. & L. van Aken)
4			
5	B.III.1.II. Fundamentele theologie II (M. Wagemaker)	B.III.4.II. Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie II (A. van den Hout)	L.IV.1.I. Vraagstukken moraaltheologie I (J.M. Tercero Simón & L. Georges)
6			
7			
zaterdag 9 februari 2013 cursus lector			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 16 februari 2013 collegedag major & minor			
1	B.II.3.2. Inleiding Nieuwe Testa- ment: Johannes (R. Gouw)	B.III.4.I. Scheppingsleer, theolo- gische antropologie en eschatologie I (A. van den Hout)	L.X.4. Gaudium et spes (G. van Wissen)
2			
3	Jaar I: B.0.1a. Inleiding studie theologie (a) (B. Hartmann) Jaar II: B.III.8b. Kerkelijke documenten (b) (J. Hendriks)	B.II.5.1. Bijbelse exegese Nieu- we Testament: Capita selecta (R. Gouw)	
4	B.II.2.1. Inleiding Oude Testa- ment: Tora (A. Jaakke)		L.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)
5			
6	B.II.2.2. Inleiding Oude Testa- ment: Profeten (A. Jaakke)	B.X.4.1. Pastorale gespreksvoe- ring (F. Geels)	
7			
zaterdag 23 februari 2013 collegedag major			
1	B.IV.6.IId. Theologie van de spiritualiteit (d) Karmelitaanse spiritua- liteit (J. Smith)	B.IX.5. Wat is geloven? (gastdocent)	L.VII.II. Christelijke kunst II (P. van Dael)
2			
3			
4	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)	B.II.4.1. Bijbelse exegese Oude Testament (A. Jaakke)	L.X.1.I. Pastoraaltheologie I: Huwelijks- en gezins- pastoraal (S. & L. van Aken)
5			
6		B.III.4.II. Scheppingsleer, theolo- gische antropologie en eschatologie II (A. van den Hout)	
7			
zaterdag 2 maart 2013 cursus lector			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 16 maart 2013 collegedag major & minor			
1	B.II.3.2. Inleiding Nieuwe Testa- ment: Johannes (R. Gouw)	B.X.1a. Pastoraaltheologie (a) (L. Peetam)	L.III.2.I. Vraagstukken funda- mentele theologie I (A. van den Hout)
2			
3			
4	B.II.2.1. Inleiding Oude Testa- ment: Tora (A. Jaakke)	B.II.5.1. Bijbelse exegese Nieu- we Testament: Capita selecta (R. Gouw)	L.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)
5			
6	B.II.2.2. Inleiding Oude Testa- ment: Profeten (A. Jaakke)	B.III.4.I. Scheppingsleer, theolo- gische antropologie en eschatologie I (A. van den Hout)	
7			
zaterdag 23 maart 2013 cursus lector			
zaterdag 23 maart 2013 bezinningsdag (J. Smith)			
zondag 24 maart 2013 bezinningsdag (G. Wilkens)			
vrijdag 29 maart 2013 bezinningsdag (V. McMahon)			
zaterdag 13 april 2013 aanstelling lector			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 13 april 2013 collegedag major & minor			
1	B.IV.6.Ia. Theologie van de spiritualiteit I (a) God zoeken in het dagelijks leven (C. van der Ploeg)	B.X.1a. Pastoraaltheologie (a) (L. Peetam)	L.VII.II. Christelijke kunst II (P. van Dael)
2			
3			
4	B.II.2.1. Inleiding Oude Testament: Tora (A. Jaakke)	B.III.4.I. Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie I (A. van den Hout)	L.X.1.I. Pastoraaltheologie I: Huwelijks- en gezinspastoraal (S. & L. van Aken)
5			
6		B.X.1c. Pastoraaltheologie (c) (P. Koopman)	
7		Jaar I: B.III.8a. Kerkelijke documenten (a) (J. Hendriks) Jaar II: B.O.1b. Inleiding studie theologie (b) (B. Hartmann)	
woensdag 24 april 2013 collegedag major			
1	B.IV.1.II. Fundamentele moraal II (H. van der Meer)	B.II.4.1. Bijbelse exegese Oude Testament (A. Jaakke)	L.VIII.4.II. Sociologie II (E. Sengers)
2			
3		B.I.3.2. Natuurlijke Godsleer (J. Vijgen)	
4			
5	B.IV.4.II. Seksuele moraal en theologie van het lichaam II (S. & L. van Aken)		L.III.2.I. Vraagstukken fundamentele theologie I (A. van den Hout)
6			
7			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
donderdag 25 april 2013 collegedag major			
1	B.IV.1.II. Fundamentele moraal II (H. van der Meer)	B.III.4.II. Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie II (A. van den Hout)	L.VIII.4.II. Sociologie II (E. Sengers)
2		B.I.3.2. Natuurlijke Godsleer (J. Vijgen)	
3			L.II.II. Bijbelse theologie II (R. Gouw)
4			
5	B.IV.4.II. Seksuele moraal en theologie van het lichaam II (S. & L. van Aken)	B.I.3.2. Natuurlijke Godsleer (J. Vijgen)	L.II.II. Bijbelse theologie II (R. Gouw)
6			
7			
vrijdag 26 april 2013 collegedag major			
1	B.IV.1.II. Fundamentele moraal II (H. van der Meer)	B.II.4.1. Bijbelse exegese Oude Testament (A. Jaakke)	L.VIII.4.II. Sociologie II (E. Sengers)
2		B.I.3.2. Natuurlijke Godsleer (J. Vijgen)	
3			L.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)
4			
5	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)	B.III.4.II. Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie II (A. van den Hout)	L.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)
6			
7			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 4 mei 2013 collegedag major & minor			
1	Jaar I: B.III.8a. Kerkelijke documenten (a) (J. Hendriks) Jaar II: B.O.1b. Inleiding studie theologie (b) (B. Hartmann)	B.X.1b. Pastoraaltheologie (b) (S. van Calster)	L.VII.II. Christelijke kunst II (P. van Dael)
2	B.II.3.2. Inleiding Nieuwe Testament: Johannes (R. Gouw)		
3			
4	B.II.2.1. Inleiding Oude Testament: Tora (A. Jaakke)	B.II.5.1. Bijbelse exegese Nieuwe Testament: Capita selecta (R. Gouw)	L.VIII.1. Pedagogie (H. Vanheeswijck)
5			
6	B.II.2.2. Inleiding Oude Testament: Profeten (A. Jaakke)	B.III.4.1. Scheppingsleer, theologische antropologie en eschatologie I (A. van den Hout)	
7			
zaterdag 11 mei 2013 bezinningsdag (J. Smith)			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 1 juni 2013			
collegedag major & minor			
1	Jaar I: B.III.8a. Kerkelijke documenten (a) (J. Hendriks) Jaar II: B.O.1b. Inleiding studie theologie (b) (B. Hartmann)	B.X.1b. Pastoraaltheologie (b) (S. van Calster)	L.VII.II. Christelijke kunst II (P. van Dael)
2	B.II.3.2. Inleiding Nieuwe Testament: Johannes (R. Gouw)		
3			
4	B.II.2.1. Inleiding Oude Testament: Tora (A. Jaakke)	B.II.5.1. Bijbelse exegese Nieuwe Testament: Capita selecta (R. Gouw)	L.X.1.I. Pastoraaltheologie I: Huwelijks- en gezinspastoraal (S. & L. van Aken)
5			
6	B.II.2.2. Inleiding Oude Testament: Profeten (A. Jaakke)	B.X.1c. Pastoraaltheologie (c) (P. Koopman)	
7			
zondag 2 juni 2013			
bezinningsdag (G. Wilkens)			
zaterdag 8 juni 2013			
collegedag major			
1	B.IV.6.IIe. Theologie van de spiritualiteit (e) Benedictijnse spiritualiteit (A. Kortekaas)	B.IX.5. Wat is geloven? (J. Smith)	(geen colleges)
2			
3			
4	B.I.1. Geschiedenis van de filosofie (J. Verburgt)	B.II.4.1. Bijbelse exegese Oude Testament (A. Jaakke)	
5			
6		B.IV.IIf. Theologie van de spiritualiteit (f) De Neocatechumenale Weg (J.M. Tercero Simón)	
7			

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
zaterdag 22 juni 2013 collegedag major & minor			
1	B.II.3.2. Inleiding Nieuwe Testa- ment: Johannes (R. Gouw)	B.III.4.I. Scheppingsleer, theolo- gische antropologie en eschatologie I (A. van den Hout)	L.VII.II. Christelijke kunst II (P. van Dael)
2			
3	Jaar I: B.III.8a. Kerkelijke documenten (a) (J. Hendriks) Jaar II: B.0.1b. Inleiding studie theologie (b) (B. Hartmann)	B.II.5.1. Bijbelse exegese Nieu- we Testament: Capita selecta (R. Gouw)	
4	B.II.2.1. Inleiding Oude Testa- ment: Tora (A. Jaakke)		L.X.1.I. Pastoraaltheologie I: Huwelijks- en gezins- pastoraal (S. & L. van Aken)
5			
6	B.II.2.2. Inleiding Oude Testa- ment: Profeten (A. Jaakke)	B.X.1c. Pastoraaltheologie (c) (P. Koopman)	
7			
vrijdag 28 juni 2013 docentenvergadering			
zaterdag 6 juli 2013 collegedag major & minor			
1	B.IV.6.Ib. Theologie van de spiritualiteit I (b) Eucharistische spiritua- liteit (E. van Heyst)	B.X.1d. Pastoraaltheologie (d) (E. Dijkema)	(geen colleges)
2			
3			
4	B.II.2.2. Inleiding Oude Testa- ment: Profeten (A. Jaakke)		
5		Evaluatie	
6		B.X.4.1. Pastorale gespreksvoe- ring (F. Geels)	
7	Evaluatie		

	Jaar I-II	Jaar III-V	Licentiaat
	7-11 augustus 2013	retraite (J. Smith)	
	14-18 augustus 2013	retraite (G. Wilkens)	

18. Programma collegedagen en bezinningsdagen

Programma collegedagen:

9.00 - 10.15 uur	lauden en Eucharistieviering
10.15 - 10.30 uur	koffie / thee
10.30 - 11.15 uur	1° college-uur
11.15 - 11.20 uur	pauze
11.20 - 12.05 uur	2° college-uur
12.05 - 12.10 uur	pauze
12.10 - 12.55 uur	3° college-uur
12.55 - 13.00 uur	pauze
13.00 - 14.10 uur	middageten en pauze
14.10 - 14.55 uur	4° college-uur
14.55 - 15.00 uur	pauze
15.00 - 15.45 uur	5° college-uur
15.45 - 16.25 uur	vespers en koffie / thee
16.25 - 17.10 uur	6° college-uur
17.10 - 17.15 uur	pauze
17.15 - 18.00 uur	7° college-uur
18.00 uur	einde

Programma bezinningsdagen:

Alle bezinningsdagen beginnen om 9.00 uur en eindigen om 18.00 uur. Hierop is uitgezonderd de bezinningsdag die op Goede Vrijdag valt. Deze begint om 8.45 uur en eindigt om ca. 21.30 uur.

Om het ingetogen karakter van deze dagen te bewaken is het niet mogelijk later te beginnen of eerder op te houden - ook niet om een goede reden. Het programma kan per bezinningsdag verschillen. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij alle programmaonderdelen volgen, tenzij iets als mogelijkheid wordt aangegeven.

III. VOLLEDIG STUDIEPROGRAMMA

Jaar I en II (basiscursus theologie; baccalaureaat = major + minor)
samen afwisselend programma A en B

Programma A

minor

B.0.1a.	Inleiding studie theologie (a)	0,5 EC
B.II.2.3.	Inleiding Oude Testament: Geschriften	2 EC
B.II.3.1.	Inleiding Nieuwe Testament: Synoptici	2 EC
B.II.3.3.	Inleiding Nieuwe Testament: Paulus	2 EC
B.III.3.I.	Christologie I	3 EC
B.III.8a.	Kerkelijke documenten (a)	0,5 EC
B.V.1.	Liturgie: inleiding	2 EC
B.VII.1.	Algemene inleiding Kerkgeschiedenis	3 EC
B.XI.1.	Jaaropdracht	2 EC

major

B.I.2.	Antropologie	3 EC
B.I.4.	Niet-christelijke religies	3 EC
B.III.3.II.	Christologie II	3 EC
B.III.8.II.	Kerkelijke documenten II	2 EC
B.V.2.	Liturgie: getijdengebed	2 EC

Programma B

minor

B.0.1b.	Inleiding studie theologie (b)	0,5 EC
B.II.2.1.	Inleiding Oude Testament: Tora	2 EC
B.II.2.2.	Inleiding Oude Testament: Profeten	2 EC
B.II.3.2.	Inleiding Nieuwe Testament: Johannes	2 EC
B.III.1.I.	Fundamentele theologie I	3 EC
B.III.8b.	Kerkelijke documenten (b)	0,5 EC
B.IV.1.I.	Fundamentele moraal I	2 EC
B.IV.4.I.	Seksuele moraal en theologie v/h lichaam I	2 EC
B.IV.6.I.	Theologie van de spiritualiteit I	1 EC
B.XI.2.	Jaaropdracht	2 EC

major

B.I.1.	Geschiedenis van de filosofie	3 EC
B.III.1.II.	Fundamentele theologie II	2 EC

B.IV.1.II.	Fundamentele moraal II	2 EC
B.IV.4.II.	Seksuele moraal en theologie v/h lichaam II	2 EC
B.IV.6.II.	Theologie van de spiritualiteit II	2 EC
B.VIII.3.	Godsdienstsociologie	2 EC

**Jaar III, IV en V (baccalaureaat = major + minor)
samen afwisselend programma C, D of E**

Programma C

minor

B.III.5.I.	Ecclesiologie en oecumene I	3 EC
B.III.7.1.I	Sacramententheologie I	2 EC
B.IV.3.	Sociale leer van de Kerk	3 EC
B.VI.1.	Canoniek recht	2 EC
B.X.3.	Didactiek	3 EC
B.X.4.1.	Pastorale gespreksvoering	2 EC
B.XI.3.	Jaaropdracht	2 EC

major

B.II.4.2.	Bijbelse exegese Oude Testament	2 EC
B.II.7.	Bijbelse theologie Nieuwe Testament	3 EC
B.III.5.II.	Ecclesiologie en oecumene II	2 EC
B.III.7.1.II.	Sacramententheologie II	3 EC
B.IV.2.	Moraal van de deugden	3 EC

Programma D

minor

B.III.2.I.	Triniteitsleer I	3 EC
B.III.6.	Mariologie	1 EC
B.IV.5.I.	Bio-ethiek I	2 EC
B.V.3.	Liturgie	2 EC
B.IX.	Keuzevak	2 EC
B.X.2.	Catechetiek	3 EC
B.X.5.	De verkondiging van het Woord	2 EC
B.XI.4.	Jaaropdracht	2 EC

major

B.II.5.	Bijbelse exegese Nieuwe Testament	2 EC
B.III.2.II.	Triniteitsleer II	2 EC
B.IV.5.II.	Bio-ethiek II	1 EC

B.VI.2.	Canoniek recht	2 EC
B.VII.3.	Middeleeuwse kerkgeschiedenis	2 EC
B.VII.4.	Kerkgeschiedenis nieuwe en hedendaagse tijd	2 EC
B.VIII.2.	Psychologie	2 EC

Programma E

minor

B.II.5.	Bijbelse exegese Nieuwe Testament	2 EC
B.III.4.1.	Scheppingsleer, theol. antrop. en eschatol. I	3 EC
B.III.7.2.	Sacramententheologie	2 EC
B.VIII.1.	Pedagogiek	3 EC
B.X.4.1.	Pastorale gespreksvoering	2 EC
B.X.1.	Pastoraaltheologie	3 EC

major

B.I.3.1.	Metafysica	3 EC
B.I.3.2.	Natuurlijke godsleer	3 EC
B.II.4.	Bijbelse exegese Oude Testament	2 EC
B.III.4.II.	Scheppingsleer, theol. antrop. en eschatol. II	3 EC
B.IX.	Keuzevak	2 EC

Jaar VI (alleen major) - eventueel in afzonderlijke cursussen - programma F

Programma F

major

B.II.4.	Bijbelse exegese Oude Testament	1 EC
B.II.5.	Bijbelse exegese Nieuwe Testament	2 EC
B.II.6.	Bijbelse theologie Oude Testament	3 EC
B.II.8.	Judaica	3 EC
B.III.7.	Sacramententheologie	2 EC
B.VI.3.	Canoniek recht	2 EC
B.VII.2.	Patrologie en oude Kerkgeschiedenis	3 EC
B.X.4.3.	Pastorale gespreksvoering	2 EC
B.X.6.	Catechese	4 EC
B.IX.	Keuzevakken	6 EC
B.XII.	Scriptie	4 EC

Licentiaatsprogramma (pastoraal-catechetische route)**Programma A**

L.II.1.	Bijbelse theologie I	3 EC
L.III.3.1.	Dogmatische vraagstukken I	3 EC
L.III.4.1.	Kerk en ambten I	3 EC
L.IV.2.	Sociale leer van de Kerk	3 EC
L.IV.3.	Theologie van de spiritualiteit	3 EC
L.VII.1.	Christelijke kunst I	3 EC
L.VIII.4.1.	Sociologie I	3 EC
L.X.2.	Pastoraal van de nieuwe evangelisatie en de eerste verkondiging van het evangelie	3 EC
L.X.	Werkcollege (laatste jaar licentiaatsscriptie)	6 EC

Programma B

L.II.II.	Bijbelse theologie II	3 EC
L.III.2.1.	Vraagstukken fundamentele theologie I	3 EC
L.IV.1.1.	Vraagstukken moraaltheologie I	3 EC
L.VII.II.	Christelijke kunst II	3 EC
L.VIII.1.	Pedagogie	3 EC
L.VIII.4.II.	Sociologie II	3 EC
L.X.4.	Pastoraaltheologie, gezinspastoraal en jongerenpastoraal	3 EC
L.X.	Keuzevak	3 EC
L.X.	Werkcollege (laatste jaar licentiaatsscriptie)	6 EC

Programma C

L.I.1.	Geschiedenis van de grote godsdiensten	3 EC
L.III.1.	Theologie van de godsdiensten en interreligieuze dialoog	3 EC
L.III.3.II.	Dogmatische vraagstukken II	3 EC
L.III.4.II.	Kerk en ambten II	3 EC
L.IV.1.II.	Vraagstukken moraaltheologie II	3 EC
L.V.	Liturgische pastoraal	3 EC
L.VIII.2.	Didactiek	3 EC

L.X.4.	Pastoraaltheologie, gezinspastoraal en jongerenpastoraal	3 EC
L.X.	Werkcollege (laatste jaar licentiaatsscriptie)	6 EC

Programma D

L.I.2.	Hedendaagse stromingen en denkrichtingen	3 EC
L.III.2.II.	Vraagstukken fundamentele theologie II	3 EC
L.VIII.3.	Algemene psychologie	3 EC
L.VIII.5.	Ontwikkelingspsychologie	3 EC
L.VIII.6.	Godsdienstpsychologie	3 EC
L.X.1.	Pastoraal van de christelijke initiatie	3 EC
L.X.3.	Fundamentele catechetiek	3 EC
L.X.5.	Caritas - diaconie	3 EC
L.X.	Werkcollege (laatste jaar licentiaatsscriptie)	6 EC

IV. VORMINGSACTIVITEITEN EN KERKELIJKE STAPPEN IN DE DIAKENOPLEIDING

De studenten van het Bonifatiusinstituut die het studie- en stageprogramma volgen in het kader van hun opleiding tot diaken nemen in dat kader deel aan een aantal vormingsactiviteiten en zullen in de loop van hun opleiding enkele kerkelijke stappen naar de diakenwijding nemen die in een liturgische plechtigheid plaatsvinden.

De vormingsactiviteiten zijn:

1. Avondbijeenkomsten met eventuele echtgenotes
2. Avondbijeenkomst met overnachting

De kerkelijke stappen zijn:

1. Opname onder de diakenkandidaten (*admissio*)
2. Aanstelling tot lector
3. Aanstelling tot acoliet
4. Geloofsbelijdenis en eed van trouw

De data van de vormingsactiviteiten en kerkelijke stappen vindt u onder meer in *VI. KALENDER* op pag. 87, 90 De kerkelijke stappen naar de wijding moeten worden aangevraagd. Informatie hierover is te vinden op www.tiltenberg.org.